

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 4. SINIFLARDA YABANCI DİL DERSİNDE
ALMANCA VE İNGİLİZCE BENZER KELİMELERİN ÖĞRETİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gizem ÖZÇAM

BURSA

2019

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 4. SINIFLARDA YABANCI DİL DERSİNDE
ALMANCA VE İNGİLİZCE BENZER KELİMELERİN ÖĞRETİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Anastasia ŞENYILDIZ

BURSA

2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Gizem ÖZÇAM

02/09/2019

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “İlköğretim 4. Sınıflarda Yabancı Dil Dersinde Almanca- İngilizce Benzer Kelimelerin Öğretilmesi ” başlıklı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Gizem ÖZÇAM

Danışman

Doç. Dr. Anastasia ŞENYILDIZ

Yabancı Diller Eğitimi Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Z. Sinem GENÇ

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda 801412002 numara ile kayıtlı Gizem ÖZÇAM'ın hazırladığı “İlköğretim 4. Sınıflarda Yabancı Dil Dersinde İngilizce ve Almanca Benzer Kelimelerin Öğretilmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı,/..2019 günü .. : .. / .. : .. saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/ çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oy birliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı)

Doç. Dr. Anastasia ŞENYILDIZ

Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr.Öğr.Üyesi Hikmet UYSAL

Uludağ Üniversitesi

Üye

Prof. Dr. Z. Sinem Genç (Yabancı Diller Eğitim Bölümü Başkanı)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda 801412002 numara ile kayıtlı Gizem ÖZÇAM'ın hazırladığı “İlköğretim 4. Sınıflarda Yabancı Dil Dersinde İngilizce ve Almanca Benzer Kelimelerin Öğretilmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı,/..2019 günü .. : ../ .. : .. saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/ çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oy birliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı)

Doç. Dr.

Anastasia ŞENYILDIZ

Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr.Öğr.Üyesi

Hikmet UYSAL

Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr.Öğr. Üyesi Şerife ÇELİKKAYA

Anadolu Üniversitesi

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasının çıkış noktasını, yabancı dil öğreniminin en önemli aşamalarından birisi olan kelime öğretiminde birinci yabancı dil İngilizceden yararlanarak ikinci yabancı dil Almanca dersinde daha kolay ve etkili öğrenmeyi sağlamak amacı oluşturmuştur.

Bu düşünce doğrultusunda Almanca ve İngilizce çalışma kitapları incelenmiş, anlam, yazılış veya telaffuz açısından benzer kelimeler belirlenmiş ve İngilizce ve Almancanın iç içe olduğu bir ikinci yabancı dil dersi üzerine araştırmalar yapılmıştır.

İlk olarak bu çalışmanın planlanmasında, araştırılıp ve yürütülmesinde bana her zaman destek olan değerli hocam tez danışmanım Doç. Dr. Anastasia Şenyıldız'a şükranlarımı sunarım.

Çalışmalarında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve bana rol model olan, her zaman fikrine danıştığım Prof. Dr. Gülten Güler'e şükranlarımı sunar teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca değerli hocam Doç. Dr. Yunus Ayaz'a yardımlarını hiçbir zaman esirgemediği için en derin teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım sırasında her zaman destek olan, yardımlarını esirgemeyen Dr.Öğr. Üyesi Hikmet Uysal'a teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca Anadolu Üniversitesi'nden değerli hocam Dr.Öğr.Üyesi Şerife Çelikkaya'ya teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak beni her zaman destekleyen, eğitimime en büyük katkıyı sağlayan aileme sonsuz minnetlerimi sunarım.

Gizem Özçam

Özet

Yazar Adı ve Soyadı : Gizem ÖZÇAM
Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı : Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı : Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XVI+85
Mezuniyet Tarihi :
Tez Danışman(lar)ı: Doç. Dr. Anastasia Şenyıldız

İLKÖĞRETİM 4. SINIFLARDA YABANCI DİL DERSİNDE ALMANCA İNGİLİZCE BENZER KELİMELERİN ÖĞRETİMİ

Bu yüksek lisans tezinin temel amacı, İngilizce'den sonra ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde İngilizce köprü dil olarak kullanılarak Almanca ve İngilizce benzer kelimelerin daha kolay ve akılda kalıcı bir şekilde öğretilbileceğini göstermektir.

Türk eğitim sistemine bağlı olarak eğitim kurumlarında birinci yabancı dil olarak İngilizce ve ikinci olarak ise çoğunlukla Almanca öğretilmektedir. Yabancı dil dersinin en önemli aşaması olan kelime öğretimi için çeşitli yöntemler kullanılmakta, ancak çocukların ilgisini çekerek kalıcı şekilde öğretmek için en etkili yöntemi bulmak gerekmektedir. İngilizce ve Almanca aynı dil ailesinden geldikleri için benzer kelime ve yapılar içermektedir. Almanca kelime öğretiminde İngilizceden olumlu transfer yaparak daha etkili ve kalıcı kelime öğretimi sağlanabilmektedir.

Tezin amacı A1 seviyesinde Almanca öğretiminde öğrencilerin kelimeleri İngilizceden de yararlanarak öğrenip etkin bir şekilde kullanmalarınıdır. Bu çalışma doğrultusunda “Öğrenilen birinci yabancı dilin ikinci yabancı dille benzerliğinden faydalanarak kelime öğretilir mi?”, “İngilizceyi kullanarak Almanca kelime öğretimi süreci nasıl kolaylaştırılabilir?”, “A1 seviyesinde hangi materyaller kullanılabilir?”, “Görsel materyal kullanımı öğrencilerin öğrenmesini ne kadar etkiler?” gibi sorulara cevap aranmaktadır.

Bu amaçla, aynı seviyede Almanca çalışma kitabı “Hallo Anna” (Arbeitsbuch) ve İngilizce çalışma kitabı “Well Done” (Pupil’s book) kelime bazında incelendi ve Almanca - İngilizce benzer kelimeler ve yapılar belirlendi. Bu doğrultuda 4. sınıf birinci yabancı dili (L2) İngilizce olan bir grup öğrenci ile ikinci yabancı dil (L3) Almanca grup dersi yapılmıştır. Ders kitabı olarak “Hallo Anna” ve konularla bağlantılı olarak İngilizce flashcardlar kullanılmıştır. Çalışmada kaynak tarama ve değerlendirmesi, öğrenci görüşmeleri ve karşılaştırmalı analiz yöntemlerine başvurulmuştur.

Yapılan çalışmalar sonucunda, hedef dil Almanca’da kelimeler İngilizce yardımıyla açıklandığında öğrenciler tarafından daha kolay öğrenildiği gözlemlenmiştir ve benzer yapılar kullanıldığında dili öğrenme motivasyonları artmıştır.

Anahtar Kelimeler: Almanca, Kelime Öğretimi, İkinci Yabancı Dil

ABSTRACT

Name and Surname : Gizem Özçam
University : Uludag University
Institution : Education Sciences Institution
Field : Foreign Language
Branch : German as Foreign Language (GFL)
Degree Awarded : Master of Arts (M.A.)
Page Number:
Degree Date : .././2019
Supervisor (s) : Assoc. Prof. Dr Anastasia Şenyıldız

INVESTIGATING WORDS BOTH USED IN ENGLISH AND GERMAN AS A FOREIGN LANGUAGE IN GRADE FOUR IN PRIMARY SCHOOL

The main objective of this thesis is to show that in German as second language classes, similar words in English and German can be taught easily and in catchy way by using English as a bridge language. For this purpose, German workbook “Hallo Anna” and English Workbook “Well Done” which are at the same level, were analyzed on the basis of words and the similar words and phrases in English and German.

For this purpose a group lesson with 4th graders whose first foreign language is English, German as second foreign language was carried out. “Hallo Anna” and “Well Done” and also flashcards that are related to the subjects were used as class material.

It has been observed that students learn better when the words in German are clarified by using English and when the similar phrases are used, the motivation for learning a foreign language has increased.

Key Words: German, Vocabulary, Second Foreign Language

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	VI
ÖZET	VII
ABSTRACT.....	IX
İÇİNDEKİLER	X
TABLolar LİSTESİ	XIV
ŞEKİLLER LİSTESİ	XV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
BÖLÜM 1: GİRİŞ	1
1.1 Kuramsal Çerçeve	1
1.2. Kullanılacak Yöntem	2
1.3. Çalışmanın Amacı	3
1.4.Çalışmanın Önemi	3
BÖLÜM 2: YABANCI DİL ÖĞRETİMİ.....	6
2.1. Yabancı Dil Eğitime Genel Bir Bakış	6
2.1.1. Çok dillilik.....	6
2.1.2. İkinci Yabancı Dil.....	9
2.1.3. Çok Dilliliğin Yabancı Dil öğrenmedeki Etkileri	9
2.1.4. Birinci Yabancı Dilin İkinci Yabancı Dil Dersindeki Rolü.....	13
2.1.5. Dil Öğrenim Deneyimlerini Bilinçlendirmek ve Geliştirmek.....	13
2.1.6. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Ders Materyallerinin Kullanılması	14
BÖLÜM 3: İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA DERSİNDE ALMANCA VE İNGİLİZCE BENZER KELİMELEİN ÖĞRETİMİ.....	18

3.1. Yabancı Dil Öğretimi	18
3.1.1. Öğretim Bilimi ve Yöntem Bilimi.....	18
3.1.2. Objelerle Kelime Öğretimi	18
3.1.3. Egzersiz Yapma, Heceleme ve Aktif Katılım	19
3.1.4. Resim Çizerek ya da Kullanarak Kelime Öğretimi.....	19
3.1.5. Jest- Mimik Kullanarak Kelime Öğretimi	19
3.1.6. Listeleme ve Zıt Anlamları Kullanarak Kelime Öğretimi	19
3.2. Yabancı Dil Öğretimi ve Kelime Dağarcığının Geliştirilmesi.....	20
3.2.1. Kelime Kavramının Yabancı Dil Öğreniminde Önemi	21
3.2.2. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Kelime Dağarcığı Geliştirme.....	22
3.2.3. Kelime Çalışması	23
3.3. Yabancı Dil Olarak Almanca Dersinde İngilizce Yardımıyla Kelime Öğretimi	24
3.3.1. Almanca ve İngilizce Benzer Kelimeler ile Çalışma.....	24
3.3.1.1. Duyusal Değerler, Görselleştirme.....	26
3.3.1.2. Sözcükleri İşkilendirme	27
3.3.1.3. Davranışsal, Eylemsel ve Durumsal Özellikler	27
3.3.1.4. Olaysal Özellikler	27
3.4. Pasif ve Aktif Kelime Dağarcığı	29
3.4.1. Yabancı Dil Öğretiminde Pasif Kelime Dağarcığını Geliştirme.....	30
3.4.1.1. Kelime Düzeyinde Öğretim	30
3.4.1.2. Birleşik Kelimeleri Oluşturma	30
3.4.1.3. Ön Ek ve Son Ek	31
3.4.1.4. Bilgileri Aktive Ederek Kelime Dağarcığını Geliştirme.....	31
3.4.1.5. Cümle Düzeyinde Öğretim	32

3.4.1.5.1. Cümlenin Tamamından Kelimenin Anlamını Çıkarma.....	33
3.4.1.6. Çok Anlamlı Kelimeleri Bağlamsallaştırarak Tek Anlamlı Yapma.....	33
3.4.1.7. Metin Düzeyinde Kelime Öğretimi	33
3.4.2. Almanca ve İngilizce Ortak Kelimeler ile Aktif Kelime Dağarcığı	
Geliştirme	33
3.4.2.1. Görselleştirme	34
3.4.2.2. Bağlamsallaştırma	34
3.4.2.3. Eylem Bağlamı Kelime Öğretimi	37
3.4.2.4. Kelime Simgesi Oluşturma	37
3.5. Etkili Kelime Öğrenimi.....	38
3.6. Kelime Çalışması İçin Çalışma Kağıdı Hazırlama	39
3.7. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Almanca İngilizce Benzer Kelimelerin Öğretilmesi için Hazırlanan Örnek Kelime Çalışmaları	39
3.7.1. Derse Giriş	40
3.7.1.1. Çağrışım Yöntemiyle Kelime Dağarcığını Geliştirmek.....	40
3.7.1.2. Görsel Materyallerle Kelime Öğretimi	41
3.7.1.3. Almanca İngilizce Benzer Kelimeleri Ayırt Edici Çalışma.....	42
BÖLÜM 4: ALMANCA İNGİLİZCE ARASINDAKİ BENZERLİKLERDEN YARARLANILARAK KELİME ÖĞRETİMİ.....	44
4.1. Uygulamanın Amacı	44
4.2. Uygulamada Yer Alan Katılımcılar.....	44
4.3. Uygulamada Kullanılan Araçlar ve Materyaller	44
4.4. Uygulama Sürecinde İzlenen Aşamalar	45
4.4.1. Birinci Ders	45
4.4.2. İkinci Ders	45

4.5. Uygulamada Kullanılan Veri Toplama Araçları.....	46
4.5.1. Görüşme	46
4.6. Sınıf İçi Uygulama Çalışmasında Elde Edilen Bulgular ve Bulguların Yorumlanması	46
4.6.1. Görüşmede Yer Alan Sorular ve Verilen Cevaplar	46
4.6.2. Almanca Öğretiminde İngilizce Bilgisinden Yararlanarak Kelime Öğretimi ile İlgili Sorulara Verilen Cevaplardan Hareketle Bulguların Yorumlanması.....	49
BÖLÜM 5: TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	52
5.1. Tartışma.....	52
5.2. Öneriler	54
KAYNAKÇA.....	56
EKLER	71
Ek 1: Almanca İngilizce benzer kelimeler	71

Tablolar Listesi

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1 . İngilizce ve Almanca Benzer Kelimeler	14
2 . Almanca ve İngilizce Benzer Kelimeler.....	23
3 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi.....	62
4 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi.....	63
5 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi.....	63
6 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi	63
7 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi	64
8 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi.....	64
9 . İkinci Yabancı Dil Dersinde Kelime Çalışmalarına Karşı Tutumu Belirlemek için Sorulan Soruya Verilen Cevap Analizi	65

Şekiller Listesi

<i>Şekil</i>	<i>Sayfa</i>
1. Almanca İngilizce Benzer Kelimeleri Ayırt Etme için Hazırlanan Kelime Çalışması.....	42
2. Sözcükleri Gruplandırma	43
3. Öğretilecek Kelimelerin Seçiminde temel Kriterler.....	47
4. Çağrışım Yöntemi ile Kelime Çalışması	44
5. Hayal Gücünü Kullanarak Cümle Kurma	44
6. İngilizce Almanca Benzer Kelimelerin Eşleştirilmesi	48
7. İlgili Kelimeleri Eşleştirme	49
8. Cümle Tamamlama Alıştırması	49
9. Ek Getirerek Kelimenin Türünü Değiştirme Alıştırması	52
10. İngilizce Almanca Benzer Kelimelerle Boşluk Doldurma Alıştırması.....	53
11. Verilen Kelimelerle Cümle Kurma.....	53
12. Çağrışım Yöntemi ile Kelime Öğretimi Listesi.....	54
13. Çağrışım Yöntemi ile Çalışma için Hazırlanan Alıştırma Görseli.....	57
14. Welche Wörter sehen gleich aus, welche ähnlich, welche anders.....	59

KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz: Bakınız

DaF: Deutsch als Fremdsprache

DaZ: Deutsch als Zweitsprache

GER: Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen - Avrupa Ortak Dil Çerçevesi

Hrsg: Herausgeber

L2 : Birinci Yabancı Dil

L3: İkinci Yabancı Dil

Bölüm 1

Giriş

1.1. Kuramsal Çerçeve

Dil en önemli iletişim aracıdır. Her toplumda bireylerin birbirleriyle anlaşabilmeleri için ortak bir dili vardır. Günümüzde gelişen ekonomi, ticaret ve hızlı küreselleşme ikinci bir yabancı dilin gerekliliğini ve önemini arttırmaktadır. Dil ile küreselleşme arasında ciddi bir bağ bulunur. Dil, küreselleşme ile birlikte gelişen kitle iletişim araçları ile yayılıp gelişirken, küreselleşme de ortak bir dilin varlığından beslenir. Birleşmiş Milletler çalışma dili olarak İngilizceyi seçmiştir. Bugün İngilizce ‘evrensel dil’ haline gelerek ülkemizde ilköğretim okulları 2. sınıftan başlatılarak öğretilmektedir.

Gelişmiş ülkelerde bilingual (iki dilli) bireylerin sayısı günden güne artmaktadır (Tapan, 2001) ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere İngilizcenin ardından ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretimi gitgide yaygınlaşmaktadır (Genç, 2003a).

İngilizce diğer dillerin önüne geçse de çok dillilik Avrupa’da varlığını sürdürmeye devam edecektir (Hufeisen & Neuner, 2003).

Avrupa ülkelerinde Almanca dili öğretiminin yaygınlaşmasında Almanya’nın ekonomik gücünün büyük etkisi vardır (Heid, 1990). Ülkemizde de İngilizceden sonra yaygın olarak Almanca öğretilmektedir (Genç, 2003b).

Türkiye’de İngilizce ve Almanca dilleri öğretilirken birtakım zorluklar yaşanmakta ve bu zorlukların başında diller arasındaki yapısal farklılıklar gelmektedir. İngilizce ile Almancanın aynı dil ailesinden gelmesi Almanca öğretimini kolaylaştıran etkenlerden birisi olarak gösterilebilir.

Ülkemizde 4. sınıftan itibaren çocuklar zorunlu olarak yabancı dil eğitime (İngilizce) tabi tutulmaktaydı, 2013 – 2014 eğitim yılından itibaren öğrenciler zorunlu yabancı dil dersini

2. sınıfta almaya başlamıştır (MEB, 2012). Özel okullarda yabancı dil eğitimine başlama yaşı anaokulu seviyesine kadar inebilmektedir. İkinci yabancı dil olarak ise Almanca ya da isteğe bağlı olarak Fransızca öğretilmektedir. Çocuklar ilk olarak İngilizce ile tanıştıklarından yapı olarak ve kelime bakımından İngilizceye aşina olurlar.

Bireyler ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenmeye başladıklarında Türkçe ile olan yapısal farklılıklarından dolayı bu dilin becerilerini edinmede zorluk yaşamaktadırlar. Bu noktada İngilizce ve Almanca dillerinin yapısal benzerliklerinden dolayı İngilizce ‘köprü dil’ olarak Almanca öğretiminde kullanılabilir (Arak, 2004).

İkinci yabancı dil olarak Almanca dersi için materyal hazırlanırken, bireylerin mevcut İngilizce bilgileri de dikkate alınarak gerek kelime öğretimi, gerekse hedef kültürle ilgili bilgi aktarımında benzerliklerin ve farklılıkların ele alındığı kaynaklar hazırlanabilir. Serindağ (2005) birinci ve ikinci yabancı dil ile ilgili karşılaştırmalı dilbilgisi ile ilgili çalışmalara örnek verilebilir.

Birinci yabancı dil (L2) ve ikinci yabancı dil (L3) birbirinden bağımsız olarak görülemez. İkinci yabancı dili mümkün olduğunca etkili bir şekilde öğrenip kullanabilmek için öğrenciler birinci yabancı dilde edindiği bilgileri kullanabilirler. Dillerin sistemleri birbirleriyle ilişkilendirildiğinde dil öğrenimi kolaylaşır.

1.2. Kullanılacak Yöntem

Bu çalışma, kavramsal yönü ile tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırma; bir durumu aydınlatmak için değerlendirmeler yaparak olaylar arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. Tarama ise bu mevcut durumu belirlemek için yürütülen bir araştırmadır. Bu aşamada genellikle anketler uygulanır ve nicel veriler toplanır. Nicel veriler analiz edildikten sonra genellemeye gidilir ve çıkarım yapılır (Haydar, 2014).

Çalışma yürütülürken yapılan kaynak taraması İngilizce ve Almanca ağırlıklı kaynaklar arasında sınırlı tutulacaktır.

Çalışmada öncelikle genel yabancı dil eğitimi ile ilgili bilgiler verilecek, ikinci yabancı dil olarak Almanca dersinde İngilizcedeki benzer kelime ve cümle yapılarından yararlanarak Almanca kelimelerin öğretilmesi konusu ele alınacaktır. Bu doğrultuda ağırlıklı olarak kelime çalışması yapılan ve İngilizcenin köprü dil olarak kullanılacağı bir ders planı gösterilecektir. Ardından bir grup öğrenci ile gerçekleştirilen dersin sonunda Almanca öğretiminde İngilizce bilgisinden faydalanmanın ne gibi katkıları sağladığı veya olumsuz yönlerinin olup olmadığı tartışılacaktır ve gerekli değerlendirmeler yapılarak öneriler getirilecektir.

1.3. Çalışmanın Amacı

Bu tez çalışmasının temel amacı ikinci yabancı dil Almanca dersinde öğrencilerin mevcut İngilizce bilgisini göz önünde bulundurarak, İngilizceyi köprü dil olarak kullanıp kelime öğretimini kolaylaştırmaktır.

Bu doğrultuda, çalışma içerisinde öğrencilerin birinci yabancı dili olan İngilizce yardımıyla mevcut bilgilerini kullanarak Almancayı hem daha kolay anlamlandırmaları hem de benzerliklerden motive olarak daha istekli ve keyif alarak öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

1.4. Çalışmanın Önemi

Dil en etkili iletişim aracıdır ve bireyler birbirleriyle ortak bir dil kullanarak iletişim kurarlar. Her toplumun kendine ait bir dili vardır. Son yıllarda hızla artan teknolojik gelişmeler, uluslararası ticaret, küreselleşme en az bir yabancı dil bilmenin önemini artırmıştır. Günümüzde bütün bu gelişmelerin sonucunda İngilizce 'evrensel dil' haline gelmiştir ve bunun sonucu olarak ülkemizde de ilk yabancı dil olarak İngilizce öğretilmektedir.

Avrupa ekonomik ve politik birlik içinde büyüme halinde olduğundan, vatandaşlar Avrupalı kimlik geliştirmek durumundadır. Karşılıklı anlaşma ve iletişim için de Avrupalılar

daha çok yabancı dil öğrenme durumundadırlar ki böylelikle Avrupa'daki dil bariyeri ortadan kalkmış olacaktır.

Avrupa Konseyinin bu konuyla ilgili tavsiyelerinden birisi şöyledir ki; Avrupa'daki bu çeşitli diller ve kültürler korunması ve geliştirilmesi gereken bir mirastır ve bunun için büyük bir çaba, eğitim ve öğretim gerekmektedir.

24 Ocak 2000 tarihinde Türkiye'nin de katıldığı Socrates projesi kapsamında Avrupa'da uygulanan yabancı dil eğitimi uygulamaları Türkiye'de de kabul görmeye başlamıştır. Avrupa'da yabancı dil eğitimleri Avrupa Konseyi modern diller bölümü tarafından belirlenen eğitim politikalarına göre yapılır, bu amaçla da Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı oluşturulmuştur. Bu program dahilinde öğrenen özerkliği, kendini değerlendirme ve kültürel çeşitlilik temellerine dayanan Avrupa Dil Portfolyosu (European Language Portfolio- ADP) geliştirilmiştir. Avrupa Dil Portfolyosu öğrencinin okul içinde ya da okul dışında bütün dil öğrenim süreci boyunca kendi kendini değerlendirebildiği bir sistemdir. 2001 yılının Avrupa diller yılı olmasıyla birlikte yapılan etkinliklerle Avrupa'daki çok dilliliğin korunduğunu söylemek mümkündür.

Bu doğrultuda ülkemizde de İngilizceden sonra farklı bir yabancı dilin öğretimi büyük önem kazanmıştır. İlköğretim ikinci sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi (İngilizce) zorunlu olup, özel okullarda bu seviye anaokuluna kadar inebilmektedir. Gerek Almanya'nın ekonomik durumu, gerekse uluslararası ilişkiler bakımından ikinci yabancı dil olarak ağırlıklı şekilde Almanca öğretilmektedir (Çelebi, 2006).

Yabancı dil eğitimlerinde dört temel beceriyi "dinleme, okuma, konuşma, yazma" etkili şekilde kullanma esastır. Ancak bu dört becerinin de temelini oluşturan kelime öğretimi en önemli aşamalardan birisidir. Kelime öğretiminde görsel öğelerden faydalanma, canlandırma gibi akılda kalıcı yöntemlere başvurulabilir ancak özellikle birinci yabancı dili İngilizce olan öğrencilere Almanca kelime öğretiminde bu iki dil arasındaki benzerliklerden

faydalanarak, yani İngilizceye başvurarak kelime açıklamasını ve öğretimini daha akılda kalıcı ve kolay şekilde yapabiliriz (Genç, 2003). Bu konuda özellikle başlangıç seviyesindeki ders kitaplarında temel kelime bilgisini veren bölümlerde İngilizce ile benzer kısımlara rastlamak mümkündür (bkz, Well done, 2013).

Ülkemizde yabancı dil ile ilgili en büyük sıkıntı kişilerin duyduğunu anlayıp konuşamamasıdır ve bu sorunun temelinde kelime eksikliği ve sahip olduğu kelime bilgisini aktif bir şekilde kullanamamak yatar. Ayrıca bireyler genellikle yeni bir dili öğrenmeye karşı önyargılıdırlar.

Bu çalışma ile kelime bilgisi edinme ve geliştirmede karşımıza çıkan problemleri en aza indirmek, ayrıca sahip oldukları İngilizce bilgisinden yararlanarak daha kolay ve motive olmuş bir şekilde öğrenmeleri sağlanmak istenmiştir.

Bölüm 2

Yabancı Dil Öğretimi

2.1.Yabancı Dil Eğitime Genel Bir Bakış

2.1.1. Çok dillilik. Wandruszka 1979 yılında “Die Mehrsprachigkeit des Menschen” kitabında bireylerin kendi dilinin içinde standart dil, diyalekt, çevre dili gibi çeşitli ve birbirinden farklı dil çeşitlerine sahip olduğu ve kullandığı için kişilerin iç çok dilliliğinden söz etmiştir. Daha sonra zamanla kişiler zihinsel gelişimleriyle birlikte başka dilleri de öğrenip kullanmaya başlarlar ve bunu da dış çok dillilik olarak adlandırmıştır.

Uzun yıllardır yapılan araştırmalarda çok dillilik; bireylerin doğal dil edinim süreciyle iki ya da daha fazla dili anadil seviyesine yakın derecede edinmeleri olarak tanımlanmıştır (Edwards, 2014).

Ancak Wandruszka çok dillilik için yeni bir tanımlama getirmiştir. Bu çok dillilik konseptine göre kişiler birden fazla dil öğrendiklerinde sıfırdan başlamazlar, aksine sahip oldukları dili yeni dil ile daha çok geliştirirler; ayrıca her yeni öğrenilen dil anadil seviyesinde edinilmek zorunda değildir ve de dil yetisi her öğrenilen dilde farklı olabilir. Yani birinci yabancı dilde konuşmada çok iyi bir seviyede olan kişi, ikinci yabancı dilde yazma becerisinde çok iyi olabilir. (Wandruszka, 1979). Buna ek olarak Christ çok dilli bir bireyi ‘pek çok dilin içinden diğer dil evlerine atlamayı öğrenen kişi’ olarak tanımlamıştır (Christ, 2001).

Avrupa Konseyi, farklı dil ve kültürel yapılarla sahip Avrupa ülkeleri arasında iletişim kurmak ve ilişkileri sıkı tutmak amacıyla yabancı dil öğretimini desteklemektedir.

Avrupa Konseyi, toplumların geleceği için çok dilli ve çok kültürlü toplum yapısını benimsemiş ve çalışmalarını bu yönde ilerletmiştir.

Çok dilli ve çok kültürlü toplumlarda karşılıklı etkileşim iletişimi sağlamakla mümkündür ve bu doğrultuda;

- Yabancı ülkede bulunanların, ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için ve ülkeye gelen yabancılarla anlaşmalarını sağlayacak dil bilgisini sağlamak;
- Farklı dilleri konuşan bireylerin görüş, düşünce paylaşım ve iletişimini sağlamak;
- Farklı ülkelerdeki bireylerin dil, düşünce ve kültür yapılarının anlaşılmasını sağlamak hedeflenmiştir (Christ, 2001).

1990'lı yıllarda birinci yabancı dil (L2) ve ikinci yabancı dil (L3) arasında nitel ve nicel farklar olduğu keşfedildi ve farklı bakış açılarından bu farklılıklar analiz edilip tanımlanmaya başlandı. Bu analizlerin sonucunda çok dil öğrenmeyle ilgili yeni modeller ortaya çıktı;

- 1- Çok dilliliğin dinamik modeli (Jessner, 1997).
- 2- Rol- işlev modeli (Williams & Hammarberg, 1998).
- 3- Faktörler modeli (Hufeisen, 1998, 2000, 2001).
- 4- Çok dilliliğin ekolojik modeli (Aronin & O'Laoire, 2001, 2002).
- 5- Yabancı dil edinim modeli (Groseva, 1998).

Ekolojik yani çevrebilimsel model temelde sosyolinguistik ve öğrenme çevresi ile ilgili faktörleri ön planda tutmakta, dinamik ve rol işlev modeli, psikolinguistik modeller ve genel olarak bireylerin öğrenme süreçleri ve aşamalarının dinamik gelişimini incelemektedir.

Yabancı dil edinimi modeli karşıt fikirleri inceleyen bir tür takip modelidir. Son olarak faktörler modeli dilden dile adım adım öğretim çalışmalarını inceler ve önemli faktörleri ayırır. Faktörler modeli her bir faktörü kronolojik olarak dört basamakta birleştirir. Her bir yeni dilin öğrenilmesi aşamasında öğrenme sürecini sürekli yeni faktörler etkiler. Böylece L3 öğrenimi hem nitel hem nicel farklılıklar gösterir. Yani bireyler L2 öğrenimi sırasında deneyim kazanır, yabancı dil öğrenim stratejilerini dener ve bilişsel beceriler geliştirir. Bireyler yeni bir dili nasıl öğreneceklerini bilir ve kendilerine uygun olan stratejileri bilir ve seçerler. Dilden dile de önceki dil ediniminde olmayan faktörler eklenir. Ayrıca L2 ve L3

öğrenim sürecinde bu dillerin arasında sistematik ve dinamik bir nitel sıçrama gerçekleşir. Faktörler modelinin yanı sıra, çok dilli düşünme ikinci yabancı dil öğrenimine özellikle de L2 ve L3 akraba dillerse büyük katkı sağlar.

Bütün dil edinme ve öğrenme çalışmaları bireylerin öğrenme becerileri ve farklı öğrenme çevrelerinden desteklenir.

Yabancı dil öğreniminde duygusal faktörler de küçümsenemeyecek bir rol oynar. Bireylerin önceki dili öğrenmede yaşadığı deneyimler yeni bir dil edinmede öğrenmeyi etkiler. Hufeisen, birey ikinci veya üçüncü, dördüncü yabancı dili öğrenmeye başladığı zaman öğrenme deneyimine sahip olduğunu, bilinçli olduğunu, kendi öğrenme şeklini, motivasyonunu ve korkularını bildiğini vurgulamıştır. (Hufeisen, 2001).

Genellikle öğrenciler yeni bir dili öğrenmeye isteksizdirler. L2 öğreniminde kötü deneyimler yaşadıklarında ya da sevmediklerinde, yabancı dil öğrenme isteğini, motivasyonunu kaybederler ve bu kötü deneyimleri öğrenecekleri yeni dilde de yaşayabilirler.

Hufeisen'in de çalışmalarında belirttiği gibi öğrenenler yabancı dili (L3 ya da L4) öğrenmeye başladığında dil öğrenimiyle ilgili deneyimlere sahip olduğundan, tamamıyla anlamadığını hissedebilir, öncesinde öğrenmiş olduğu dilleri göz ardı etmediği için dilleri birbirine karıştırabilmektedir.

Çok dil öğrenmede ilk yabancı dil dersi için dört temel beklenti vardır;

- 1- Yeni öğrenilen dilin kullanılması. Günlük hayatta karşılaşacağımız ve kullanabileceğimiz diyaloglar ve bunların ezberletilip taklit yoluyla uygulama, ayrıca öğrenilen dilde parçalar okuyup anlayabilme ve sözlü ve yazılı ifade edebilme,
- 2- İlk derslerde ana dil ile uygun olan dil olaylarını duyarlı kılma ve derste bununla ilgili konuşma,
- 3- Yeni dille farklı bir dünyaya girdiğinin bilincine varma,

- 4- İlk derste öğrencilerin yeni öğrenecekleri dili nasıl daha etkili öğrenebilecekleri konuşulmalıdır.

Avrupa’da yabancı dil derslerinin temel hedefleri ve didaktik temelleri bulunmaktadır (Gökmen, 2005). Bunlardan iki temel hedef iletişimsel hedef ve kültürlerarası hedefdir. İletişimsel hedef, bireylerin öğrendikleri dili günlük hayatta uygun durumlarda kullanabilmelerini amaçlar; kültürlerarası hedef ise yabancı dil öğrenmenin sadece günlük hayatta anlaşma sağlamak için değil, dilini öğrendiğimiz insanların yaşam tarzını daha iyi ve derin anlamamız için değişik düşünme tarzına yönlendirmeyi amaçlar.

2.1.2. İkinci Yabancı Dil. Tertiärsprache, birinci yabancı dilden sonra zaman içinde öğrenilen yabancı diller olarak tanımlanabilir (Hufeisen & Neuner, 2003). Yani ikinci, üçüncü, dördüncü... yabancı dilleri örnek gösterebiliriz. Bu sıra genellikle Türkiye’de L1 Türkçe, birinci yabancı dil (L2) İngilizce ve ikinci yabancı dil (L3) Almanca olarak sıralanmaktadır. İngilizce evrensel dil olduğundan ilk yabancı dil olarak İngilizce öğretilmektedir ve ikinci yabancı dil olarak ülkemiz de dahil olmak üzere yaygın olarak Almanca öğretildiğini söylemek mümkündür.

Bu tanımlardan anladığımız üzere L2 ve L3 birbirinden ayrı düşünülemez. Üçüncü ve dördüncü yabancı dillerin edinimi ilk yabancı dil (L2) edinimine dayanır. Bu süreçte bireyler L2 ediniminden mevcut olan bilgi ve becerilerinden üçüncü, dördüncü dilleri daha etkili kullanmak için yararlanırlar.

2.1.3. Çok dilliliğin yabancı dil öğrenmedeki etkileri. Birden fazla dil bilen bireyler genellikle bu dilleri birbirinden ayrı bölmelerde tutmazlar, aksine bu diller birbirine sıkı sıkı bağlıdır ve bu durum öğrenenler üzerinde farklı etkilere sahip olabilir (Heid, 1990).

İngilizce ve Almanca arasındaki sıkı akrabalık, Almanca öğrenimini kolaylaştırmanın yanı sıra, ilk olarak Almanca ile başlayanlar için İngilizceye girişte de kolaylık sağlayabilir. Öğrenciler dillerin sistemlerini birbirleriyle ilişkilendirerek, ikinci yabancı dili mümkün

olduğunca etkili bir şekilde öğrenip kullanabilmek için birinci yabancı dilde edindikleri bilgileri kullanabilirler (Bausch & Heid, 1990). Farklı dillere hakim olma, bir diğer yabancı dili edinmede pozitif etkiye sahiptir.

Diğer bir taraftan bireyler öğrenmekte oldukları ikinci yabancı dilde, ilk öğrendikleri yabancı dilden benzer olan kelimeleri tanıdıkları için genellikle bilinçli olarak öğrenmeden anlam çıkarabilmektedirler. Bu da transfer olarak adlandırılmaktadır.

Önceden edindiğimiz dilde benimsediğimiz bilişsel ve uygun dil yapıları, en azından diğer dillerin ediniminde de kullanılabilir. (Boeckman, 2009).

Tam bu noktada pozitif ve negatif transferden söz etmek gerekir. İkinci yabancı dili öğrenirken, anadil veya L2 benzerliğinden yararlanabileceğimiz gibi, tamamen alıntı yapmak da yanlış kullanıma neden olabilir.

Benzer yapılar bilişsel öğrenmeyi kolaylaştırır, öğrenilenlerin zihinde işlenmesine yardımcı olur ve bilgiyi kaydetmeye katkı sağlamaktadır. İkinci yabancı dilin ediniminde “pozitif transfer” kaçınılmaz bir rol oynamaktadır. Deneysel verilere de dayanarak tecrübeli bir öğrenci üst seviyeye daha hızlı ulaşır, bu durumda önceden var olan bilgisinin etkisini tahmin etmek mümkündür (McLaughlin & Nayak, 1989).

Almanca ve İngilizce’yi karşılaştırdığımızda her iki dilde de benzer ya da aynı element ve yapıların olduğunu görürüz ki; bunlar birbirlerinin öğreniminde yardımcı olarak kullanılabilirler ancak, Türkçe ve Almanca gibi yapısal benzerliklerin olmadığı iki yabancı dilin öğreniminde bireylerin çok zorluk yaşadığı gözlemlenmiştir.

Birinci yabancı dili İngilizce olan bireyler ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenirken İngilizce ve Almancayı karşılaştırır. Burada olumlu transferlerin olumsuz transferlerden daha fazla olduğu söylenebilir (Hufeisen, 1994). Bireyin önceden bildiği dil ile hedef dil arasında belirli kalıplar, sözcükler vs aynı veya benzer olduğunda öğrenen kişi bu yeni dil edinimi sürecinde sahip olduğu bilgiyi hedef dile doğru aktarabiliyorsa burada olumlu

transferden söz edebiliriz. Müller'e göre olumlu transfer dil edinim sürecini kısaltır (Müller, 2001).

Diğer taraftan; örneğin Almanca öğrenenler için 'r' sesinin telaffuzu farklılığından dolayı zordur. Yabancı dil öğrenenler birinci dilin etkisinde kalarak ikinci yabancı dilde hata yaptıklarında 'Interferenz' ya da negatif transferden söz edebiliriz. Ancak diğer taraftan baktığımızda ilk yabancı dil, ikinci yabancı dile yardımcı oluyor, doğru yapılar kullanılıyor ve köprü kuruyorsa pozitif transferden bahsedebiliriz. Örneğin; Bread (L2)- das Brot (L3), butter (L2) - die Butter...

Yapılan araştırmalardan biliyoruz ki, iki veya daha fazla dil öğrenmiş bir birey hiç öğrenmemiş dil öğrencisinden daha avantajlıdır.

Diğer bir taraftan benzerlikler öğrenme engeli olarak da karşımıza çıkabilir. Örneğin iki dilde çok benzerlik gösteren kelimeler anlam olarak farklı kullanımlara sahip olabilirler.

Örneğin; become ve bekommen fiilleri ses olarak birbirine benzer ancak anlam olarak farklıdır ve sıklıkla karıştırılırlar.

- He became angry.
- Er bekam nervös. Burada bekommen fiilini kullanamayız.
- Er wurde nervös.

Örnekte de gördüğümüz gibi L2 den otomatik olarak transfer yaptığımızda yanlış kullanıma yol açabilir.

İkinci yabancı dil öğrenen birey ile; bu demek oluyor ki anadili yanında yabancı dil örneğin Türkçe ana dil, (İngilizce ikinci dil, Almanca üçüncü dil) ile ana dilinin yanında ikinci bir dil öğrenen bireyin arasında dil edinimi farkı vardır. Bu noktada sadece negatif transferden değil Britta Hufeisen'ı faktörler modelinden de söz edilebilir. L2'ye olan hakimiyet eğer iyiye L3 öğrenimi için iyi bir koşul ancak birey L2'ye tam anlamıyla hakim değilse bu durumda dezavantaj olarak görülür (Olshtain & Murcia, 1990).

Çok bilinen bir örnek vardır. Alman bir turist restaurantta sipariş vermek ister ve garsona der ki;

Can I become a beefsteak?

Açıkça görüldüğü gibi birbirine çok benzeyen “bekommen” ve “become” fiilleri karıştırılmıştır. Telaffuz ve yazılış olarak birbirine çok benzeyen kelimeler anlam olarak farklı kullanışlara sahip olduklarından zaman zaman yanlış kullanımlara sebep olabilmektedir.

Öğrenci A ve B özel bir kolejde ilköğretim dördüncü sınıf öğrencisidir. B öğrenci Almanya’da büyümüş, üçüncü sınıfta Türkiye’ye gelmiştir. İlk yabancı dili Almanca, ikinci yabancı dili İngilizcedir. Öğrenci A’nın ise anadili Türkçe, ilk yabancı dili İngilizce ve ikinci yabancı dili Almancadır.

Bir dönem boyunca öğrenci A ve öğrenci B nin dil gelişimleri gözlendi. Derslerde gözlemediğim kadarıyla öğrenci B öğrenci A’ya göre daha hızlı ilerleme gösterdi. İngilizce’de sahip olduğu dilbilgisi ve kelime bilgisinden yararlanarak daha eğlenerek ve kolaylıkla yol katetti. Zaman zaman yanlış aktarımlar yaparak hata yapsa da kendini daha kolay ifade ederek dili etkili şekilde kullanmaya başladı

Öğrenci A: I will be a teacher

Ich werde ein Lehrer. (Ich werde ein Lehrer sein).

Örneğin B metin okurken benzer kelimeleri anlamdan çıkarıp daha kolay anlayabiliyor, fakat B öğrencisi daha çok sözlük kullanma ihtiyacı duyuyor.

Ayrıca öğrenci A ikinci yabancı dil öğrenirken kullandığı yöntemleri ve tecrübelerini aynı şekilde ikinci yabancı dili öğrenirken de kullanabilir.

Öğrenciler L3 öğrenirken L2’de henüz sahip olmadıkları dil öğrenim stratejileri geliştirebilirler.

2.1.4. Birinci Yabancı Dilin İkinci Yabancı Dil Dersindeki Rolü. Birinci yabancı dilin öğreniminde bireyler anadil derslerine kıyasla yeni öğrenim tecrübeleri, yeni bir bakış açısı kazanmaktadır.

Yeni bir dille bireyler farklı bir dünyaya giriş yapar, ufukları genişir. Anadilde sahip oldukları öğrenme şekilleri, alışkanlıkları yeni bir perspektifle ortaya çıkar. Diğer taraftan anadil ve onun dünyası yeni dile uygun bir koordinat sistemi geliştirir.

Bu da L1 ve L2 karşılaştırmasında şu algıları çıkarır;

Örneğin, neler benzer, nerede bağlantı kurulabilir, neler tamamen farklıdır, yeni bir dilde değişik olan nedir... vs. Bu da şu anlama geliyor ki; ana dil ve yabancı dilden seçilen kelimeler, cümleler, metinler bir ilişki içinde olmalı ve öğrenci kendisi toparlayıp, düzenleyip, sistematize(sammeln, ordnen, systematisieren) etmelidir. Bu öğrenen odaklı “autonomeslernen” dil öğrenimi klasik dil öğreniminden tamamen farklıdır.

Anadil ve L2 ne kadar dil yapısı olarak birbirine yakın olursa, yeni öğrenilen dilde ne kadar ana dilden ödünç kelimeler olursa, birey de dil sistemleri arasında o kadar çok bağlantı noktası ve transfer olanağı üretebilir.

2.1.5. Dil Öğrenim Deneyimlerini Bilinçlendirmek ve Geliştirmek. Yabancı dil öğreniminde anadil derslerine kıyasla farklı öğrenme deneyimleri aktifleşir, yeni öğrenme teknikleri kullanılır. Bu alanda “öğrenmeyi öğrenme” ilk yabancı dilden sonra diğer yabancı dillerin öğreniminde etkili öğrenme ve hayat boyu öğrenme için uygun zemini hazırlar.

Bireyler ilk yabancı dil öğreniminde kendi öğrenme alışkanlıklarının bilincine varır. Örneğin; Ne tür bir öğrenciyim; Beni öğrenmeye motive eden şeyler nedir; Öğrenirken tatmin olmak için neye ihtiyacım var; Yeni kelimeleri nasıl öğrenirim; Bir okuma parçasında bilmediğim kelimeleri nasıl anlarım... gibi sorularla kendi öğrenme alışkanlıklarının farkına varır.

Ayrıca birey öğrenme alışkanlıklarını, yöntemlerini nasıl değiştirip iyileştirebilir ve bunu daha sonra öğreneceği dillerde nasıl uygulayacağı hakkında fikir sahibi olur.

2.1.6. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Ders Materyallerinin Kullanılması.

İngilizceden sonra ikinci yabancı dil Almanca dersi için hazırlanan ders kitapları ilk olarak 2000’li yıllarda kullanılmaya başlandı. Bu materyallerde L3 (Almanca) öğrenimi, L2 (İngilizce)’de edinilen bilgi ve beceriler üzerine inşa edilmiştir (Aguado, ‘ve diğerleri’).

İlk olarak bu materyallerde kelime haznesi İngilizce ya da kendi anadillerinden türetilebilecek kelimeler ve bu kelimelerin telaffuz ve yazım farklılıkları üzerinde durularak hazırlanmıştır.

Genel olarak ‘Internationalismen’ temel alınarak belli başlı kelimeler, kısa metinler akılda kalıcı şekilde; başlıklar, manşetler, reklamlar vs. aracılığıyla yeniden öğrenciye aşına yapılmalıdır. Bu şekilde hazırlanmış ders kitaplarına örnek ‘Deutsch ist IN’ örnek gösterilebilir.

Bu materyalle öğrenciler İngilizce ve Almanca arasında pek çok ortak nokta bulunduğunu keşfedebilir. Almanca metinleri daha kolay anlayabilmek için okuma esnasında benzer kelime ve yapılar öğretmen tarafından öğrencilerle paylaşılırsa, öğrenciler bu benzerliklerden yararlanabileceği ve pozitif transfer yapabileceğinin bilincine varır. Burada L1 yeni ana dil daha dışarıda kalır. Bu eğilim üçüncü dil öğretiminde özellikle kelime bilgisi öğretiminde ve metin çalışmasında kullanılabilir.

Öncelikle alma sonra üretim ve ayrıca metin odaklı ilkeler birbirine bağlı şekilde yerine getirilir. Önce L2 (İngilizce) ‘den bilinen kelimelerle okuma metni kolaylaştırılarak sunulur. Böylece öğrenciler kelime desteği elde eder ve metindeki diğer bakış açlarına konsantre olabilir. Alma aşamasından sonra dili üretken olarak kullanma için alıştırmalar olmalı. Bu aşamada boşluk doldurma, cümle tamamlama gibi hata yapma riskini azaltacak, bilgileri pekiştirmeye yönelik alıştırmalar yapılır.

Neuner (1991)'e göre interkültürel ve iletişimsel yetinin yanısıra öğrenme stratejisi kazanmak da üçüncü yabancı dil öğrenmenin en önemli hedeflerinden biridir.

İkinci yabancı dil İngilizcenin üçüncü yabancı dil olarak Almanca öğrenilirken gerek kültürel içerikli konularda gerekse dil yapılarının karşılaştırılmasında yararlı olabileceği ve L3 öğrenme sürecinin kolaylaşacağı savunulur (Bausch & Heid, 1990). L2 öğrenirken elde ettiğimiz dil öğrenme becerilerini L3 öğrenirken de kullanırız. Bir sözcüğün anlamını farklı sözcük ya da örneklerle açıklamayı 'Paraphrase' (açıklama) olarak adlandırırız.

Bir sözcüğü hedef dildeki kurallara göre uyarlama becerisi ise ' Foreignizing' olarak tanımlanır (Shuttleworth & Cowie, 1997).

Almanca kelime hazinesi oluşturulurken İngilizceden büyük ölçüde yararlanılabilir, çünkü Almanca ve İngilizcede benzer pek çok sözcük bulunur, ayrıca Almancada Latin kökenli de pek çok sözcük bulunmaktadır.

Bu L2 ve L3 arasındaki benzerlikler dikkate alınarak hem L3 öğretim süreci düzenlenebilir hem de ders materyalleri bu doğrultuda hazırlanabilir (Hufeisen, 2010). Bu şekilde eğer öğrenci birinci yabancı dilinden olumlu transfer yaparak L3 öğrenmeye başlıyorsa, bu dile sıfırdan başlamıyor demektir. İngilizce ve Almanca batı Cermence kökenli diller oldukları için akraba dillerdir. Birey mevcut İngilizce bilgisiyle Almanca kelimelerin anlamını daha kolay öğrenebilir. Aynı seviyelerde incelenen Almanca ve İngilizce çalışma kitapları incelendiğinde pek çok konu başlığı altında ortak kelimelerin olduğu söylenebilir. Örneğin; yiyecek, içecek, sağlık, organlar, spordan, belirli soru kelimelerinin yanı sıra İngilizceden Almancaya geçen sözcükler; PC, Internet, Basketball... gibi birçok ortak ya da benzer kelimelerin bulunduğu incelenmiştir. Öğrenciler için ilk defa öğrenmeye başladıkları bir dilde önceki yabancı dillerinden bildikleri sözcüklerle karşılaşmak motive edici olabilir. Ayrıca sadece kelimeler değil, bazı temel cümle kalıpları da benzerlik göstermektedir.

Örneğin; I can swim

Ich kann schwimmen.

Bu nedenle L2 ve L3 öğretimi için hazırlanan ders materyalleri, bu iki dil arasındaki benzerliklerden yararlanılarak hazırlanmalıdır.

Bu bağlamda mevcut çalışmada eşit seviyelerdeki ‘Hallo Anna’ ve ‘Well Done’ kitapları kelime bazında tek tek incelendi ve buna göre yazılış, telaffuz ya da anlam bakımından iki dilde benzer olan kelimeler listelendi (bkz, 56).

Listede bulunan kelimeler her iki kitapta da çok tekrar edilerek kullanılmıştır. Eğer öğrenci grupları farklı anadile sahipse çoğu öğrencinin ortak yabancı dili olarak İngilizceden faydalanılabilir. Ortak ya da benzer kelimeler İngilizce açıklanabilir. Aynı şekilde gramer kalıpları verilirken de benzerliklerden faydalanılabilir. Bu şekilde öğrenciler yeni bilgiler için gerekli ön bilgiye sahip olur.

Örneğin; Türkçede S+O+V (Özne+ nesne+ fiil) cümle dizilimine alışık olan öğrenciler, İngilizcede bu düzenin farklılığını (S+V+O) tecrübe ederler. Almanca ve İngilizcede SVO cümle düzeni olduğundan olumlu transferden söz etmek mümkündür.

She is a teacher. (Subject+ verb+ object)

Sie ist Lehrerin. (Subject+verb+ object)

Önceleri çeşitli yabancı dil dersleri titiz bir ayrımla nitelendirilirdi. Örneğin; Almanya’da İngilizce dersinde Fransızca konuşulmazdı. Sadece çok acil durumlarda ana dile başvurulurdu. Bu nedenle bütün diller çok sistematik bir şekilde çeviri alıştırmaları, gramer çalışmaları vs. ile öğretilirdi ve dilin ve dilin günlük hayattaki kullanımıyla bir bağ kurmadan öğretilirdi (Neuner & Hunfeld, 1993).

İlerleyen yıllarda her biri farklı model ve hipoteze dayanan üç önemli dil edinimi araştırma çizgisi geliştirilmiştir. Bunlardan ilki olan karşıt hipotezin merkezinde dillerin karşılaştırılması yatar ve burada transferden söz edebiliriz.

Nativistic hipotez; bireylerin var olan yerleşmiş dil ediniminden başlayarak, gelişim aşamaları ve bu aşamada gelişime bağlı yapılan hataları inceler.

Son olarak ortak dil (Interlanguage) hipotez; dil edinimini dinamik ve sistematik bir süreç olarak görür ve özellikle de transfer aşamalarını tanımlar (Riemer, 2001).

Bütün bu varsayımlar iki dilden yola çıkıyor ve diğer yabancı dil öğrenimlerinin birinci yabancı dil öğreniminden farklı olmadığını belirtiyor.

Bölüm 3

İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Almanca ve İngilizce

Benzer Kelimelerin Öğretimi

3.1. Yabancı Dil Öğretimi

3.1.1. Öğretim Bilimi ve Yöntem Bilimi. Hızla artan teknolojik gelişmeler, uluslararası ticaret ve küreselleşme yabancı dil öğrenmeyi hayati derecede önemli kılmıştır. Yabancı dilin özellikle Avrupa’da bu kadar önemli bir hale gelmesiyle de yabancı dil öğretimi sürekli geliştirilip, etkili hale getirilmeye çalışılan bir disiplin haline gelmiştir.

Didaktik yani öğrenim bilgisi; öğretim yöntemlerini ele alan bir bilim dalı olarak tanımlanabilir (Ülkü, 2006).

Yabancı dil öğretiminin nasıl yapılacağı yıllardır tartışma konusu olmuştur. Bu doğrultuda pek çok yöntem geliştirilmiştir. Yabancı dil öğretiminde yöntem, hedefe en çabuk ve etkili şekilde ulaşmak için kullanılan yoldur (Memiş & Erdem, 2013). Bu bağlamda kelime öğretiminde kullanılabilecek yöntemler arasında; objelerle kelime öğretimi, egzersiz yapma, heceleme ve aktif katılım yöntemi, resim çizerek ya da kullanarak kelime öğretimi, jest – mimik kullanarak kelime öğretimi ve de listeleme ve zıt anlamlarını kullanarak kelime öğretiminden söz edebiliriz (Morgan & Rinvoluceri, 2004).

3.1.2. Objelerle Kelime Öğretimi. Bu teknik öğrencilerin kelimeleri daha iyi hatırlamasına yardımcı olur, çünkü objeler, resimler yani görsel materyaller kelimelerin akılda kalmasına ve daha kolay hatırlanmasına yardımcı olacaktır (Takac & Singleton, 2008).

Gerçek objeler özellikle küçük çocuklar ve başlangıç seviyesinde olan yabancı dil öğrencileri için özellikle somut kavramlar öğretilirken yardımcı olur. Sınıfa getirilecek ya da

var olan gerçek objeler ile kelime öğretimi, öğrencilerin kelimeleri görsellikle hatırlamasına yardımcı olur (Gairns & Redman, 1986).

3.1.3. Egzersiz Yapma, Heceleme ve Aktif Katılım. Bu yöntem özellikle kelimenin telaffuzunu öğretmek için öğretmen tarafından açık bir şekilde aktarılır (Thorbury, 2002). Kelimenin doğru yazılması ve hecelenmesi kelimeyi doğru hatırlamakla başlar (Reed, 2012). Bu tekniğin kullanımında öğretmen, öğrenciyi anlamı bağlamdan çıkarması için teşvik eder. Bu çıkarım yapma ile öğretmen öğrencinin kelimeyi anlayıp anlamadığını kontrol etmesine yardımcı olabilir. Bu teknik kişiselleştirme ile yani öğrencinin kelimeyi gerçek hayatıyla bağdaştırarak bir durumda kullanılması yoluyla da yapılabilir.

3.1.4. Resim Çizerek ya da Kullanarak Kelime Öğretimi. Bu teknikte objeler tahtaya ya da flash card üzerine çizilebilir. Daha sonra bu çizimler farklı durumlarda tekrar kullanılabilir.

Resim kullanarak kelime öğretimi öğrencinin önceki bilgisi ile yeni bir hikaye arasında bağlantı kurmasına yardımcı olurken, yeni kelimeleri öğrenmesine de yardımcı olabilir. Bu teknikte posterler, flashcard, dergi resimleri, sticker ve duvar şemalarından yararlanılabilir.

3.1.5. Jest – Mimik Kullanarak Kelime Öğretimi. Pek çok kelime jest – mimik, ifade yoluyla aktarılabilir. Örneğin sıfatlar; mutlu, üzgün, kızgın vs.öğretilirken el hareketleri, yüz ifadeleri, pandomim vb kullanılabilir (Algahtani, 2015).

3.1.6. Listeleme ve Zıt Anlamlarını Kullanarak Kelime Öğretimi. Bir kelimeyi görsel olarak açıklamakta zorlandığımızda listeleme tekniğini kullanabiliriz. Örneğin kıyafetler başlığı altında ilgili kelimeleri listeleyerek aktarabiliriz (Gruneberg & Sykes, 1991). Bazı kelimeler zıt anlamlarıyla birlikte verilerek öğrencilere aktarılabilir. Örneğin sıfatlar; neşeli – üzgün, güzel – çirkin gibi.

Yabancı dil öğretiminde öğrencinin hedefe ulaşabilmesi için kullandığı yöntem; zamanın yeniliklerine ve gelişimine bağlı olarak sürekli yenilenmeye ve geliştirilmeye açık olmalıdır. Herhangi bir derste izlenecek yöntem ya da yöntemler, eğitim öğretim biliminin çalışma alanına girer.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerin çeşitliliği, bunlardan hangisinin daha etkili olduğu sorusunu akla getirir. Yöntemler kişiden kişiye farklı etkiler gösterebilir, bir yöntem bir öğrenci üstünde çok olumlu etkiler yaratırken, bir başka öğrencide yetersiz kalabilir.

Öğretim bilimi ve yöntem bilimi yabancı dil öğretimi için birbirinden ayrı düşünülemeyecek kadar sıkı bağlıdır, çünkü her ikisi de yabancı dil dersinin en verimli olması, hedefe en kısa ve uygun şekilde ulaşılmasını amaçlar (Heyd, 1991). Bir yabancı dilde dört temel becerinin nasıl geliştirileceği, kelime bilgisinin nasıl oluşturulacağı, kısacası bir dilin öğrenciye tamamıyla nasıl kazandırılacağı konusunda yöntem biliminden faydalanılır.

3.2. Yabancı Dil Öğretimi ve Kelime Dağarcığının Geliştirilmesi

Yabancı dil bilmenin öneminin artmasıyla birlikte yabancı dil öğretiminde ve öğreniminde büyük ilerlemeler kaydedilmiştir.

Bu ilerlemeler beraberinde yabancı dili en iyi şekilde öğrenmek ve kullanmak için yeni yöntemler, teknikler ve materyallerin geliştirilmesini getirmiştir. Günümüzde eskiye oranla teknolojiden daha çok yararlanılmaya başlanmış, görsel- işitsel materyallere daha çok yer verilmiştir.

Hem sözlü hem yazılı iletişimde gerek okuduğunu anlama, gerek kendini ifade edebilme ya da duyduğunu yorumlama becerilerininin kökünde kelime bilgisi vardır. Anlama ve sözlü ifadede bulunmak için zengin bir kelime haznesine ihtiyaç vardır. Bu doğrultuda öğrencilere kelime kazandırma hem yabancı dili edinmede hem de etkili kullanmada önemli bir yere sahiptir.

3.2.1. Kelime Kavramının Yabancı Dil Öğreniminde Önemi. Kelimeler, evrende var olan nesnelere soyut ya da somut karşılıklarıdır. Kelime; literatürde sözcük, kelime hazinesi ise kelime dağarcığı olarak kullanılmaktadır.

Kelime sözlük anlamı olarak “anlamı olan ses ya da ses birliği, söz” olarak tanımlanabilir. Harris ve Spay kelimeleri “ifade edici” ve “alınan” olarak ikiye ayırmıştır (Akyol, 1997). Bu doğrultuda okuma ve dinleme yoluyla kelimeler alınır, konuşma ve yazma becerisini kullanırken de ifade edici kelimelerden yararlanır.

Dil birtakım kurallar ve belirli sistem içerisinde varlığını sürdürür. Bireyler ana dillerini öğrenirken çevreyle etkileşim halinde bulunarak kelime ve kavramları anlamlandırır. Burada bilinçsiz bir öğrenmeden söz etmek mümkündür, ancak belli bir yaştan sonra çocuklar etraflarında gördüğü nesnelere sorarak bilinçli öğrenmeye başlarlar. Ancak yabancı dil konusunda bu tarz öğrenmeden söz etmek zordur, çünkü bireyler yabancı dilde kelime öğrenimini destek olarak formal şekilde sağlarlar.

Kelime hazinesi zengin olan bireyler daha etkili iletişim kurarlar. Çünkü kelime bilgisi dört temel beceri olan dinleme, okuma, konuşma ve yazmanın temelini oluşturur. Kelime bilgisine sahip olan bireyler duyduğunu kolaylıkla anlar ve yorumlar, söylenilene cevap verebilirler, kendilerini kolaylıkla ifade edebilirler. Kelime bilgisi bu denli önemliken ve diğer temel becerilerin de temel taşlarını oluşturuyorken malesef ülkemizde yabancı dil öğretiminde öncelikle dil bilgisi öğretimi temel alınmakta ve bu nedenle bireyler dili etkin kullanmada sıkıntı yaşamaktadırlar. Kelime bilgisi genellikle kazanılması zor, soyut kavramlar olarak görülür ve bu nedenle öğrenciler üzerinde kelime öğrenmeye karşı bir ön yargı vardır. Diller, pek çok sözcükten oluşur ve yabancı dil öğretilirken en önemli ve mutlaka verilmesi gereken kelimeler titizlikle belirlenmelidir. Bu durum şüphesiz dilin etkili bir şekilde öğretilmesini sağlar.

Eskiden daha çok dilbilgisi çeviri yöntemleriyle kelime öğretimi yapılırken, günümüzde daha çok metin üzerinden okuduğunu anlama ve anlamdan çıkarma şeklinde kelime çalışması yapılmaktadır. Genellikle okuduğunu yorumlayıp anlam çıkarma öğrencilere zor gelse de bu şekilde öğrenmek daha verimli ve akılda kalıcı olmaktadır. Öğrenciler anlamını bildiği kelimelerin yanında yeni kelimeleri görüp anlam çıkararak öğrendiklerinde daha akılda kalıcı olmaktadır.

Ingebretsen (2009) yabancı dil öğretiminin kelime öğretimiyle başlamasının öğrencilerin motivasyonunu artırarak daha verimli olacağını savunmaktadır. Ingebretsen dil bilgisi öğretimini göz ardı etmemiş, konuların anlaşılması için dil bilgisine başvurmuştur.

Kelimeler dilin en önemli yapı taşlarıdır. Düşüncelerimizi, ihtiyaçlarımızı onlar sayesinde dile getirebiliriz. Onları aklımızda tutmak ve gerekli durumlarda kullanabilmek için en etkili yöntem ve teknikleri bulup kullanmamız gerekir. Aksi durumda, yeterli kelime bilgisine sahip olmadığımızda konuşmaktan çekinir, kendimizi ifade etmek durumunda ise sözlük kullanımına başvurmak durumunda kalırız.

3.2.2. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde Kelime Dağarcığı Geliştirme. Kelime, dili anlama ve anlamlandırmada önemli bir elementtir. Bir birey dilde ne kadar çok kelimeye hakimse, o dili o kadar etkili kullanabilir. Kelime bilgisi anlamayı doğrudan etkiler. Bireylerin sahip olduğu bütün kelimeler kelime hazinesini oluşturur. Kelimelerin sadece sözlük anlamları bilindiğinde, öğrenme anlamlı olmaz. Kelimenin anlamı bireyin zihninde canlanmıyorsa, kelime hala soyut demektir (Acat, 2008).

Yabancı dil öğretiminde kelime bilgisi öğretimi için çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Öğrencilere sınıf ortamında ilgi çekici ve akılda kalıcı fırsatlar sunulurken kelime aktarımı yapılabilir, görsel ve işitsel materyaller kullanılarak akılda kalıcı hale getirilebilir.

Almanca kelime hazinesi oluşturulurken İngilizceden yararlanılabilir, çünkü İngilizce ve Almanca akraba dil olduklarından ortak ya da benzer kelime sayısı oldukça fazladır. Bu nedenle kelime öğretiminde öncelikli olarak benzer ve ortak kelimeler üzerine yoğunlaşılabilir. Almancada Latince kökenli kelimelerin sayısı azımsanamayacak ölçüdedir. İngilizce ile Almanca arasında hem yazılış hem anlam bakımından ortak ya da benzer kelimeler vardır ancak, yazılış olarak benzeyen kelimeler bazen anlamca birbirinden çok farklıdır, bu durumlar olumsuz transfere sebep olabilir.

Örneğin; İngilizce ve Almancada vurgu ve tonlamayla soru sorulabilirken, ana dili Türkçe olan öğrenciler Almanca öğrenirken birinci dilde alışkın oldukları soru ekini ararlar. Bir yabancı dilin öğreniminde bireyler o dili yapılandırabilmek için benzerlik ararlar. Öğrenciler iki dil arasındaki benzer yapı ve elementleri keşfettiklerinde dil edinimi daha kolay olur.

Diller arasındaki benzerlikler üzerinde durulduğunda, dil öğrenim süreci kolaylaşır (Ringbom, 1987).

“Karışık dil” olarak adlandırdığımız İngilizce farklı dillerden azımsanamayacak ölçüde kelimeler içerir, böylelikle de bu dillere giriş kolaylaşmış olur. Concise Oxford Dictionary’den ilk 1000 sayfadan alınan örneklere göre şu sayılara ulaşılmıştır; Roman kökenli Latince, Fransızca, İtalyanca ve İspanyolcadan %536, Germen kökenli İskandinavca, Hollandaca ve Almancadan %31,1 ve Yunanca kökenli %10,8 kelime bulunmaktadır (Bodmer, 1955). Sözcüksel olarak bu benzerlikler sadece dil edinim sürecini değil, aynı zamanda yabancı dilin anlaşılmasına yardımcı oluyor. Çünkü sözcükler anlaşılabilirdiğinde henüz anlamları öğrenilmemiş oluyor (Palberg, 1985).

3.2.3. Kelime Çalışması. Yabancı diller öğretiminde kelime çalışması iletişimsel ve kültürler arası yabancı dil öğretimi ve yöntem bilgisi içine yerleştirilmiştir (Neuner & Hunfeld, 1993). Yürütülen çalışmada Almanca İngilizceden sonra ikinci yabancı dil olarak ele

alınmıştır. Her şeyden önce Almanca ve İngilizce çeşitli kesişim ve bağlantı noktalarına sahiptir.

İletişimsel ve kültürler arası konseptte göre yabancı dil derslerinde kelime çalışması tek başına bir amaç değil, aksine hedef dilde okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi dilsel iletişim becerilerini geliştirmek ve ayrıca hedef dilin dünyasıyla karşılaşmak için temel unsurdur. Kelime öğretiminde zihinde özellikle ilk yabancı dilden bağlantı kurarak üretmek, kelimeyi alıp, zihinde tutup daha sonra aktive etmek şüphesiz önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamlar çok farklı yön ve alanlarla alakalı olabilirler. Öncelikli olarak hedef dil (Almanca) ve diğer yabancı dil (İngilizce) arasında zaten önceden zihninizde sahip olduğumuz bilgiyle bağlantı kurabiliriz. Örneğin; book (English), das Buch (Almanca). Belirli kelimeleri uygun durum ve eylemlerle ilişkilendirebiliriz, ya da kelimeleri belirli sözcük alanları ve belli dil ailesine ayırarak düzenleyebiliriz. Ayrıca harf ya da hece gibi daha soyut olan kavramları resimlerle somutlaştırabiliriz ve yeni kelimeleri zihninizde var olan önceden öğrendiğimiz kelimelerle ilişkilendirip, onlara duygusal bir renk verebiliriz.

3.3. İkinci Yabancı Dil Almanca Dersinde İngilizce Yardımıyla Kelime Öğretimi

Bireyler yabancı dilde yeni bir kelime öğrenip zihinlerine yerleştirmek istediklerinde genellikle önceki yabancı dillerinden ya da ana dillerinde mevcut olan kavramlarla ilişki kurmaya çalışırlar. Böylelikle yeni kelime zihninizde yer bulur ve yapı ve anlam olarak bilincinizde var olan kelimelerle entegre olur. Eğer bu yeni kelime sağlıklı bir şekilde zihne yerleştirilmezse, kısa zaman içinde unutulur.

3.3.1. İngilizce Almanca Benzer Kelimeler ile Çalışma. Örnek 1: Aşağıdaki kelimeleri inceleyiniz. *Bu kelimelerin Almanca karşılıkları nedir?*

Şekil 1: Almanca İngilizce benzer kelimeleri ayırt etme için hazırlanan kelime çalışması

Almanca?	Almanca?
Summer	Butter
rain	milk
sun	egg

Yukarıdaki alıştırmada öğrenciler zihinlerinde var olan diğer yabancı dil bilgileriyle çağrışım yaparak var olan bilgilerini aktive ederler.

Örnek 2: Aşağıda verilen sözcüklerle grup oluşturunuz ve bu kelimeleri sözcük kasalarına yazınız.

Şekil 2:

Sözcükleri gruplandırma

Salz	Winter	Arm	schwimmen
Hand	danke	kalt	Pfeffer
Nase	Sommer	heiß	Tomate
Hand- Nase-			
Banane	Auge	bitte	Ski fahren

Yabancı dillerin öğreniminde kendine özgü zihinsel sözlükler oluşturuluyor ve bunlar birbirinden ayrılıyor. Bu zihinsel sözlükler farklı diller için tek bir dilimden oluşmuyor, kişiler

zihinlerinde anadil birinci, ikinci yabancı dildeki kelimeleri birbirine entegre ederek zihinlerine yerleştirirler. Yeni öğrenilen kelimeyi zihne kalıcı olarak yerleştirmek için çeşitli seçenekler vardır:

3.3.1.1. Duyusal Değerler, Görselleştirme. Yeni öğrenilen kelimenin kişinin duyularına hitap ettiğinde akılda kalması daha kolay olur. Yabancı dil öğretiminin doğal ortamda yapılması, görsel materyaller kullanılması, öğrencinin görerek kavramları zihnine yerleştirmesi, hem öğrenmeyi anlamlı kılar, hem de öğrencinin yabancı dil öğrenmek için motivasyonunu artırır.

Örnek 3: Bir kağıda bir çiçek çiziniz. 1 dakika süreniz var. Daha sonra arkadaşınızdan da bir çiçek çizmesini isteyin ancak kendi çiziminizi göstermeyiniz.

Böyle bir alıştırmamanın sonucunda iki öğrencinin çizimlerinin aynı olmadığı görülmüştür. Kişiler önceden sahip oldukları deneyimlerine göre farklılık gösteren yorumlamalarla çizim yapmışlardır.

Örnek 4: “Ev” kelimesini duyduğunuzda aklınıza gelen sözcükleri yazınız.

Şekil 3: Çağrışım yöntemi ile kelime çalışması

Das Haus

3.3.1.2. Sözcükleri İlişkilendirme. Yeni öğrenilen kelimeler, öğrenci tarafından sistematik olarak birbirleriyle örneğin, alt kavram üst kavram ya da eş anlamlı, zıt anlamlı olarak ilişkilendirilir ve ilk olarak öğrencilerin birinci yabancı dilden aşina oldukları kelimelerle başlanılır.

Örneğin; alt x neu, heiß x kalt

3.3.1.3. Davranışsal, Eylemsel ve Durumsal Özellikler. Öğrenilen yabancı dilde yeni kelimeler günlük hayattan alıntılarla, gerçekçi durumlarla aktarıldığında daha anlamlı ve akılda kalıcı olur.

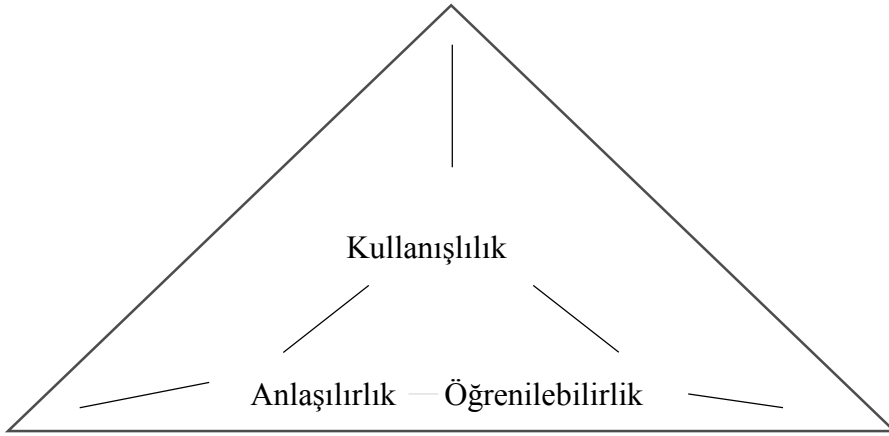
Örnek 5: Süpermarkette olduğunuzu düşünün. Hangi kelimeleri ve cümle kalıplarını duyar ve kullanırsınız?

Şekil 4: Hayal gücünü kullanarak cümle kurma

3.3.1.4. Olaysal Özellikler. Zihnimizde özellikle duygusal ya da etkileyici olaylar kalıcı bir şekilde yer eder. Yabancı dilde kelime öğretiminde hafızamızda kalan bir sözcük yeniden aktive edildiğinde yeni kelimelerin öğrenimi daha kolay ve akılda kalıcı olabilir. Ancak bu dilsel özellikler zaman zaman öğrenenlere tuhaf gelebilir, ya da ilk yabancı dilden bilindik bir sözcük olmadığında anlam ifade etmeyebilir. Bu nedenle öncelikli olarak birinci yabancı dilde benzer olan kelimelerle desteklenerek bir hafıza desteği oluşturulabilir. Telaffuz olarak birinci yabancı dil ile benzer kelimelerden uyak oluşturarak akılda kalıcılık sağlanabilir.

Yabancı dilde kelime öğretimi yapılırken öncelikli verilecek temel kelimeler ve kelime kalıpları kullanılış sıklığına göre seçilmelidir. Öncelikli olarak bu kelimelerin günlük hayatta ya da okuma metinlerinde ne sıklıkla karşımıza çıktığı belirlenmeli ve sık kullanılan kelimeler öğretilmelidir.

Şekil 3: Öğretilecek kelimelerin seçiminde temel kriterler (Neuner, 1991).

Ortalama bir yabancı dil öğrencisi için öğretmenler tarafından hangi kelime dağarcığına ihtiyacı olduğu düşünülerek listeler geliştirilir.

Avrupa dilleri ortak çerçeve programı (Der Gemeinsame Europäische Referenzrahmen für Sprachen) farklı dillerde karşılaştırılabilir dil seviyelerine ulaşmayı hedefler (Trimm, North, Coste, 2001). Buna göre örneğin; İspanya’da A2 düzeyinde aktif olarak Almanca bilen bir birey, A2 seviyesinde Almanca öğrenen bir Polonyalı ile aynı seviyede dil becerisine sahip oluyor. Bu durum diğer tüm yabancı diller için geçerlidir.

Ayrıca bu Avrupa dilleri çerçeve programı yabancı dil öğrenenlerin hangi seviyede neler yapabilmesi gerektiğiyle ilgili bilgiler de vermektedir. Öğrencilerin dil yeterliliklerini ölçmek üzere geliştirilen “Start Deutsch” gibi testler uygulanmaktadır. Öğrenciler bu testler aracılığıyla dil seviyelerini kendileri değerlendirebilirken, öğretmenler de derslerinin ilerleyişini takip edip, öğrencilerin ihtiyaçları, eksiklikleri doğrultusunda şekillendirebilir.

İkinci yabancı dil olarak Almanca dersinde seçilen kelimeler öncelikli olarak akraba dil İngilizceden seçildiğinde yazılış, anlam ya da telaffuz olarak birbirine yakın pek çok kelime olduğundan öğrenciler zorluk yaşamadan edinebilir. İncelenen “Hallo Anna” ve “Well Done” kitaplarının dışında İngilizce ve Almanca ortak ya da benzer 600’ den fazla kelime olduğu belirlenmiştir.

İngilizce kelimelerin yanı sıra latin ve yunan kökenli “telefon, taxi, start” gibi pek çok kelime de diğer dillere geçmiştir.

Son yıllarda Almancada Anglo Amerika'nın etkisi ile pek çok alıntı sözcük bulunmaktadır. Özellikle, Werbung, Kleidung, Sport (reklam, kıyafet, spor) kelime başlıklarında pek çok alıntı kelime bulunmaktadır .

Werbung: Spot, Discount, Layout...

Kleidung/ Mode: Jeans, T-Shirt, Pullover, Slip...

Sport: Jogging, Fitness, Trainer...

Jugendkultur: cool, easy, Freak...

Popkultur und Popmusik: Jingle, Clip, Track, Sound...

Technik: Hifi, Interrail, Offroad-, Airconditioning, Flipchart...

Informationstechnologie: PC, Internet, Chat, surfen...

Almanca'da günlük dilde bu ve bunun gibi pek çok ödünç kelime sıklıkla kullanılmaktadır. Bunlar zamanın trendine uygun olarak sıklıkla kullanılıyor ve daha sonra bir kısmı unutuluyor, ya da kullanılmıyor. Bu İngilizceden ödünç alınan kelimeler kolay ulaşılabilir, anlaşılabilir olduklarından, yeni kelime aktarımında önemli yer tutmaktadır. Ayrıca Almanca dil ve gramer sistemine kolaylıkla uydurulmaktadır.

Diller arasındaki bu bağlantı, İngilizceden sonra Almanca öğreniminde öğrencilerin İngilizce dil becerilerinden ve iki dil arasındaki benzerliklerden faydalanarak Almanca kelimeleri ve metinleri daha kolay ve motive olmuş şekilde anlaması için katkıda bulunur.

3.4. Pasif ve Aktif Kelime Dağarcığı

Yabancı dil ediniminde kelime dağarcığı oluşturma çalışmasında kelimeler pasif (Verstehenswortschatz) ve aktif (Mitteilungswortschatz) olarak ikiye ayrılır. Bir metinle çalışıldığında, öğrenci kendisi üretici olarak cümle kurduğundan daha çok kelime öğrenir.

Daha sonra farklı metinler, konu başlıkları ve konulara hakim olduğunda öğrenciler sözlü ifadelerinde daha fazla kelime kullanabilir hale gelir.

3.4.1. Yabancı Dil Öğretiminde Pasif Kelime Dağarcığını Geliştirmek. Kişinin dinleme ve okumada karşılaşmış anlamlandırabildiği kelimeler pasif kelime dağarcığını oluşturur.

Genellikle yabancı dil öğretiminde ilk dersler günlük hayatımızda sıklıkla duyduğumuz diyaloglarda geçen kelimelerin aktarımıyla başlar. Daha sonra ders materyallerinde kelime, cümle ve metin bazında daha çok pasif kelimele kullanımıyla karşılaşırız.

Yabancı dil öğretiminde kelime çalışmalarında öğrenenlerin kelimelerin anlamını kendileri çözmeleri, kafalarında şekillendirebilmeleri için çalışmalar yapılmaktadır. Bu şekilde öğrenmeyi sağlamak için öğrencilerle zihinlerinde var olan bilgiyi nasıl aktive edecekleri, bilmedikleri kelimelerin anlamını nasıl çıkarabilecekleri konusunda fikir alışverişinde bulunulabilir. Bu aktif çalışma süreciyle öğrenciler sahip oldukları bilgileri doğru şekilde şekillendirme olanağına sahip olurlar. “prozeduralen Wissen” olarak da adlandırılan bu süreç kelime öğretimi için düzenli eğitim, tekrar ve pekiştirme kadar önemlidir.

3.4.1.1. Kelime Düzeyinde Öğretim. Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin kelimelerin morfolojik yapılarını tanımaları gerekir.

3.4.1.2. Birleşik Kelimeleri Oluşturma (Komposita-Bildung). Öncelikli olarak öğrencilere kelime sınırları öğretilmelidir. Almanca’da birleşik kelimeler İngilizce’de de olduğu gibi soldan sağa şeklinde oluşturulur.

die Schul + tasche school + bag

Birleşik kelimeler bir temel bir de yardımcı kelimedenden oluşmakta ve son kısım sağ tarafta bulunmaktadır.

Almanca ve İngilizce birleşik kelimelerin oluşumu aynı şekilde olduğu için İngilizce’den yardım alınarak öğretilir.

Örnek 5: Aşağıdaki İngilizce kelimelerin Almanca karşılıklarını bulunuz.

Şekil 5: İngilizce Almanca benzer kelimelerin eşleştirilmesi

der, die, das		
Fuß, Aufgabe, Ende, Haus, Ball, Wochen		
the football	the homework	the weekend
Der Fußball	+ _____	+ _____

(Deutsch als zweite Fremdsprache, 57).

3.4.1.3. Ön Ek ve Son Ek. Almanca hem ön hem de sondan eklemeli bir dildir ve bu ön ekler ve son ekler kelimenin anlamını tamamıyla değiştirir. Bu yönüyle de İngilizce ile benzerlik gösterir.

Almanca'da “-heit, -keit, -ung, -ion” gibi son ekler kelimeyi isim yapar. İngilizce'de de benzer şekilde “-ity, -ness, -ship, -cy” gibi son ekler kelimeyi isim haline getirir. Örneğin; gesund (Adjektiv) Gesundheit (Nomen). Benzer şekilde İngilizce'de “able” son eki ile Almanca'daki “bar” eki kelimeye “-ebilir” anlamını verir. Öğrenciler İngilizce'de ön ekler ve son eklerle hakim olduklarında Almanca ekler ile kelime oluşumunu daha kolay anlamlandırırılar.

3.4.1.4. Bilgileri aktive ederek kelime dağarcığını geliştirmek. İkinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde anlamı bilinmeyen kelimeler İngilizce'den yardım alınarak açıklanabilir. Genellikle geleneksel yabancı dil derslerinde öğrencilerin sahip olduğu kelime bilgisi hep pasif olarak kalır. Ancak ikinci, üçüncü yabancı diller öğretilirken öğrencilerin var olan bilgilerini ve öğrenme stratejilerini aktif hale getirerek onların öğrenmeye daha istekli hale gelmeleri sağlanabilir.

Örnek 6:

Şekil 6: İlgili kelimeleri eşleştirme

Bilden Sie Paare aus den Wörtern im Kasten. Die englischen Bezeichnungen

helfen.

Die Mutter- der Onkel- der Cousin- die Kinder- der Großvater- die Nichte

Die Cousine- die Enkelkinder- der Neffe- die Tante- der Bruder- die Eltern- die Frau-
der Sohn- die Großmutter- die Großeltern- die Schwester- die Tochter- der Vater- der Mann

Husband-wife/father-mother/sister-
brother/daughter-sun/children-parents/uncle-aunt/
Grandfather-grandmother
Grandparents-grandchildren
Niece-nephew-cousin

der Vater- die Mutter

(Kursisa & Neuner, 2006, 56).

Almanca ve İngilizce arasında benzer çok sayıda kelime olduğu bilinmektedir ancak telaffuz veya yazım olarak çok benzer kelimeler tamamıyla farklı anlam da taşıyabilmektedir. Bu kelimeler Almanca'da "falsche Freunde", İngilizce'de ise "false friends" olarak adlandırılır ve öğretilirken anlam kargaşasına yol açmamak için çok dikkat edilmelidir. En çok karıştırılan kelimelere "bekommen" ve "become" kelimeleri örnek verilebilir. Bu çok karıştırılan sözcükler derste liste olarak tahtada çizilebilir, öğrencilere İngilizce anlamı, Almanca karşılığı ve İngilizce'de karıştırıldığı kelime tablo olarak verilip öğrencinin farkına varması sağlanabilir. Diğer yandan "gute Freunde" olarak adlandırdığımız İngilizce ve Almanca hem yazılış hem telaffuz olarak benzer olup aynı anlamları taşıyan kelimeler de tablo olarak öğrencilere görsel olarak sunulabilir.

3.4.1.5. Cümle Düzeyinde Öğretim

3.4.1.5.1. Cümlelerin tamamından kelimenin anlamını çıkarma. Örnek 7:

Şekil 7: Cümle tamamlama

Die Schulklasse _____ auf der Bustour viele Parks, Museen und historische Plätze.

(Neuner, Hufeisen, Marx, 2009). Burada öğrenciler İngilizce'den “museum, bus, tour, park, historical” kelimelerine aşina oldukları için cümlelerin anlamına göre boşluğa gelecek kelimeyi daha kolay bir şekilde bulabilirler.

3.4.1.6. Çok anlamlı kelimeleri bağlamsallaştırarak tek anlamlı yapma. Almanca'da çok anlamlı sözcüklerin sayısı oldukça fazladır. Bu çok anlamlı kelimeler cümlede kullanıldığında hangi anlama karşılık geldiğini cümle ya da metnin geneline bakarak anlamdan çıkarmak mümkündür.

3.4.1.7. Metin düzeyinde kelime öğretimi. İleri seviyede okuma becerisine erişmiş öğrenciler okuma metinleriyle daha çok kelime edinebilmektedirler (Krashen, 1983). Ayrıca öğrenilen konuları metinler aracılığıyla tekrar edebiliriz. Günümüzde yabancı dil derslerinde önce öğrencinin ön bilgisini aktive ederek konuyla ilgili konuşulup, daha sonra konuyla alakalı kelimeler öğrenciyle paylaşılmaktadır. Verilen bu kelimeler metnin içinde sıklıkla kullanılır, böylece öğrenci metni de anlayarak kelimeleri daha kolay ve akılda kalıcı şekilde öğrenebilir.

Yabancı dil öğretiminde kelime çalışmalarında şüphesiz görsel materyaller, özellikle kelime açıklamasında çok önemli bir yere sahiptir. Özellikle okuma metni ile çalışırken parçayla alakalı resimlerin kullanımı kelimenin aktarımını kolaylaştırır. Metinler seçilirken günlük hayatta karşılaştığımız, doğal çevremizde duyduğumuz konularla alakalı (authentische Texte) olmasına özen gösterilmelidir. Bu metinlerde ikinci yabancı dilden benzer kelimeler bulunduğu ve ayrıca görsel materyallerle desteklendiğinde öğrenme daha anlamlı

olacaktır. Zaten öğrenciler metin türlerine hem kendi ana dillerinden hem de ikinci yabancı dilden hakim oldukları ve çalıştıkları için zorluk yaşamamaktadırlar.

3.4.2. Almanca- İngilizce ortak kelimeler ile aktif kelime dağarcığı geliştirme.

Aktif kelime hazinesi; kişinin okuma, yazma, dinleme esnasında anlamını bilerek kullandığı kelimelerden oluşur. Genellikle kişilerin yabancı dilde aktif kelime dağarcığı oldukça sınırlıdır. Öğrenciler ikinci yabancı dille ortak olan kelimeleri kullanırken doğru telaffuz etmeye de çok özen göstermelidirler. İngilizce'den sonra Almanca aktif kelime dağarcığı oluştururken farklı yöntemler kullanılabilir (Neuner ve diğerleri).

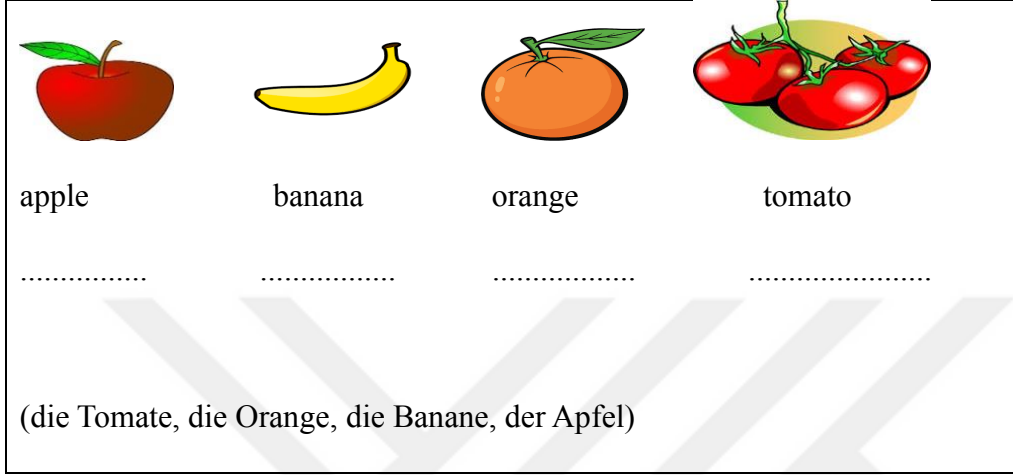
3.4.2.1. Görselleştirme. Almanca ve İngilizce'de ortak olan pek çok kelime görsel materyal aracılığıyla verilebilir.

Kelime öğretimi yapıldıktan sonra çeşitli alıştırmalar yapılabilir. Örneğin, İngilizce olarak yazılışları verilir Almanca boşluk doldurma alıştırmaları yapılabilir, kelimeler Almanca telaffuz edildikten sonra öğrenciler sesli olarak tekrar edebilir. Ayrıca öğrencilere iki ayrı resim verilerek birinde Almanca, diğerinde İngilizce vererek resimdeki verilenlerin karşılıkları yazdırılabilir. İngilizce ve Almanca'da paralel konular iki dilli olarak ve görsel materyaller ile birlikte verilerek öğrencilerin daha motive olmuş şekilde öğrenmeleri sağlanır, hem süreç kolaylaştırılmış olur, hem de daha etkili öğrenme sağlanmış olur.

3.4.2.2. Bağlamsallaştırma. Kelime öğretimi kapsamında Almanca İngilizce kelimeler karşılaştırılır; yani iki dildeki bir çok unsur ilişkilendirilir ve benzerlik ve farklılıklar belirlenir. Bu doğrultuda kelimeler kendi aralarında sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmayı iki aşamada yapabiliriz. Öncelikli olarak bir sözcük alanı belirlenir ve ona uygun alt kavramlar, üst kavramlar yazılabilir, ya da biçimsel özelliklerine göre sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmaların ardından derse farklı etkinliklerle devam edilebilir. İngilizce ve Almanca kelimeler karıştırılmış şekilde öğrencilere verilir ve birbirlerine yazım olarak ya da telaffuz olarak benzeyen kelimeler öğrenciler tarafından eşleştirilir. Bir başka alıştırma olarak

İngilizce ve Almanca telaffuz farklılıkları dinletilir ve öğrencilerin kelimeleri tanınması sağlanır. Ayrıca; alt ve üst kavramlar karışık olarak verilir, öğrenciler doğru başlıklar altında düzenler. Örnek 8: Resimde gördüğünüz yiyeceklerin Almanca anlamlarını yazınız.

Resim 1: Resimlerle kelime öğretimi için hazırlanmış çalışma örneği

Örnekte gördüğümüz üzere ortak kelimelerin çok olduğu konularda hem görsellik kullanılarak yeni kelimeler İngilizce ile birlikte verildiğinde daha çabuk ve kolay öğrenme gerçekleşir. Örnek 9: Wortfamilie

Şekil 8: Ek getirerek kelimenin türünü değiştirme

Wortstamm: -lehr-	engl. teach
Verb: lehren	teach
Nomen: der Lehrer-die Lehrerin	teacher

Almanca oldukça üretken bir dildir, ön ek, son ek ekleyerek çok farklı anlamlar çıkarılabilir. Öğrenciler kelimenin kökünü bildiklerinde devamını cümlenin anlamından da rahatlıkla çıkarabilir. Bunun yanısıra örneğin, sayılar, günler, aylar her ikidilde de benzerlik gösterdiği için belirli bir sırada verilebilirler. Örnek 10: Was gehört zusammen?

Şekil 9: İngilizce Almanca benzer kelimeler boşluk doldurma alıştırması

a) Wochentage:	der Montag,	_____	,	_____
Days of the week	Monday	Tuesday		Wednesday
	_____	_____	,	_____
	Thursday	Friday		Saturday
				Sunday
b) Monatsnamen:	der Januar,	_____	,	_____
		January, February	,	March
			,	April
			,	May
	_____	_____	,	_____
	June	,	July	,
		August	,	September
			,	Oktober
			,	November
			,	Dezember

(Kursisa & Neuner, 2006). Benzer şekilde hava durumu ile ilgili kelimeler ve sayılarda böyle bir dizim ile öğrencilere aktarılabilir. Örnekte gördüğümüz dizilim İngilizce Almanca karışık olarak boşluk doldurmalı bir alıştırma ile konu pekiştirilmesi yapılabilir.

Almanca İngilizce benzer kelimeler kapsamında sıfatlarda da pek çok benzerlik söz konusudur. Birinci yabancı dil İngilizce'de öğrettiğimiz gibi sıfatları öncelikli olarak ortak kelimelerden seçip, onları zıt anlamlı sözcükleriyle birlikte verdiğimizde daha akılda kalıcı olabilir. Örneğin; kalt x heiß, alt x neu (cold- hot, old- new) gibi benzer kelimelerden başlamak hem öğretmen için hem öğrenci için kolaylık sağlar.

Bir başka yöntem olarak derste yeni vereceğimiz kelimeleri görsel materyallerden yardım alarak, bir durum ya da eylemle ilişkilendirerek aktarabiliriz. Örnek 10: Verkehr

Şekil 10: Verilen kelimelerle cümle kurma

Unterbegriffe: Fahrzeuge, Verkehrsteilnehmer, Verkehrswege etc.

Wörter: Auto, fahren, Straße, Fußgänger, Flugzeug, fliegen, gehen, Rad fahren, etc.

Englisch- deutscher Wortschatz: taxi/ das Taxi; automobile/das Automobil, bus/ der Bus; transport/ der Transport, transportieren etc.

Öğrenci burada trafik durumunu düşündüğünde kendi zihninde canlananlarla, ikinci yabancı dilden de yardım alarak cümleler kurabilir. Örneğin; das Auto ist auf der Straße.

3.4.2.3. Eylem bağlamlı kelime öğretimi. İkinci dilde yeni kelimeler verilirken belli durumlar üretmek ve bunlar vasıtasıyla kelimeyi kullanmak verimli öğrenmeye yardımcı olacaktır (Neuner ve ark., 2009). Örneğin; örnek cümlelerle destekli kelime kartları sözcük dağarcığını geliştirmek için kullanılabilir. Ayrıca bu kartlarda sadece Almanca örnek cümle değil, İngilizce örnek cümle de yazılabilir.

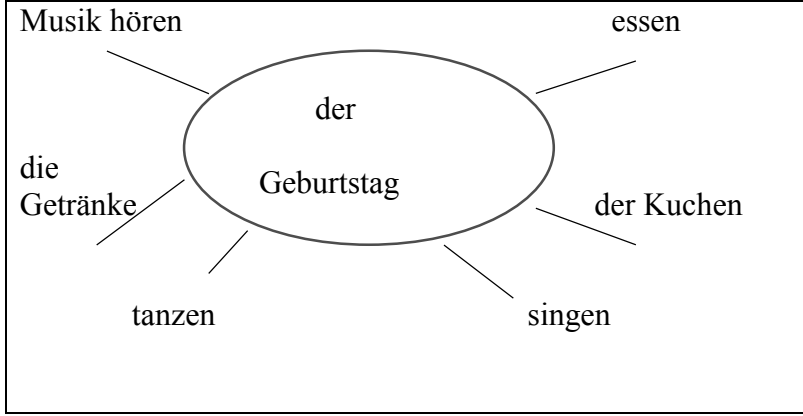
Farklı bir alıştırma olarak derste hayali bir durum yaratılarak, soru cevap şeklinde verilen kelimelerle öğrencinin cümle kurması sağlanabilir. Örneğin; das Mädchen kelimesi verildi. “Wo ist das Mädchen, Was macht das Mädchen” gibi sorularla oluşturulan hayali durum ile öğrencinin sık sık kelimeyi kullanması sağlanır.

Yabancı dil, özellikle de kelimeler en çok gerçek hayatla entegre ettiğimizde, günlük konuşmalarımızda kullandığımızda kalıcı şekilde zihnimizde yer eder. Bu nedenle yabancı dil öğrenenler çevrelerinde gördükleri Almanca ve İngilizce kelimeleri belleklerine almalı, sadece sınıf ya da ders ortamında değil yabancı dili günlük yaşamlarında da aktif olarak kullanmalı ayrıca telefon, internet gibi iletişim araçlarını da Almanca’ya çevirerek dili aktif şekilde kullanmalıdırlar.

3.4.2.4. Kelime simgesi oluşturma. Bu tarz kelime aktarımında bir kelime simgesi verilir ve öncelikle öğrenciler bu kelimeyle alakalı akıllarına gelen kelimeleri yazarlar, daha sonra konuyla alakalı yeni kelimeler öğrencilere aktarılır. (Örnekler Deutsch als zweite Fremdsprache kitabındaki örneklerden esinlenilerek hazırlanmıştır).

Örnek:11 Assoziogramme

Şekil 11: Çağrışım yöntemi ile kelime öğretimi görseli

Bunun yanı sıra öğrencilere yeni öğrendikleri kelimelerle hikaye yazdırılabilir.

Öğrenciler bu kelimeleri kendileri üretici bir şekilde kullandıkları için akıllarında kalıcı olarak yer eder.

3.5. Etkili kelime öğrenimi

Kelime dağarcığının gelişmesi dileme, okuma, konuşma, yazma gibi becerilerin gelişimini büyük oranda etkiler. Kelime öğretimi kadar kelimeyi kalıcı olarak öğretmek de çok önemlidir. Öğrenciler kelimenin anlamını sadece bilişsel olarak değil aynı zamanda kendi deneyimleriyle bağlantılandıklarında etkili yani kalıcı öğrenme gerçekleşir. Kelimenin nasıl daha etkili öğrenilebileceği kişiden kişiye farklılık gösterir. Örneğin, bazı öğrenciler duyulara hitap edildiğinde duyarak ya da görerek daha iyi öğrenirler, bazı öğrenciler kelimeleri anlamlandırmak için daha mantıksal bir sisteme ihtiyaç duyar. Daha farklı şekillerde öğrenmeler de söz konusudur, örneğin kelimeleri eylemle ya da durumla bağdaştırarak öğrenmeyi kalıcı hale getirebiliriz. Ancak sınıflarda ya da homojen olmayan bir grupta çalışılırken, her öğrencinin anlayacağı şekilde görsel ve işitsel materyallere yer vererek ve özellikle de öğrencilerin ikinci yabancı dili İngilizce olduğunda İngilizce desteği olarak öğretmek verimli bir kelime çalışmasına yardımcı olacaktır. Öğrenciler bireysel çalışmalarında öncelikle kendisinin ne tür bir öğrenci olduğunu ve nasıl daha iyi öğrendiğini belirlemeli daha sonra bireysel çalışmalarını bu doğrultuda yönlendirmelidir.

Bir çok kelime öğretim yöntemleri, çok farklı şekillerde öğrenen öğrenci grupları olduğu için, öncelikle öğrencilere mümkün olduğunca farklı yönlerden öğrenme imkanları sağlanmalı ki bu farklılıklar öğrenciler arasında dezavantaja dönüşmesin. Ayrıca öğrenmeyi kolaylaştırmak ve akılda kalışını sağlamlaştırmak için öncelikle kelime görsel olarak sunulmalı ve anlaşılacak şekilde açıklanmalı, öğrencinin zaten sahip olduğu dil yapısına uygun şekilde açıklanmalı ve en önemlisi onların kendi tecrübeleriyle ilişkilendirilerek kalıcılık sağlanmalıdır. Çalıştığım öğrenci gruplarıyla yapılan kelime çalışmalarında öğrenilen kelimelerle öğrenciler kendileri dilsel ifadeler ürettiklerinde, uygun durumlarda kullandıklarında öğrenme daha anlamlı ve kalıcı olmuştur.

3.6. Kelime çalışması için çalışma kağıdı hazırlamak

Öncelikle kelime çalışması hazırlanırken öğrencilerin seviyesi, sonra da hangi kelimelerin çalışılacağı belirlenmelidir. Hazırlanacak çalışmalar öğrencinin sahip olduğu ön bilgi ve dil becerisinin aktive edecek be onun üstüne yeni kelimeleri inşa edecek şekilde olmalıdır. Bu yüzden İngilizce ve Almanca benzer kelimelere öncelikli olarak yer verilmelidir. Yabancı kelimelerin öğrenciler tarafından anlaşılması sağlanmalıdır, öncelikle öğrenciler bilgiyi almalı (rezeptives lernen), daha sonra kendileri öğrendikleri kelimeleri üretici olarak kullanmalıdırlar. Kelime öğrenimi ve alıştırma sürecinde öğretmen ve öğrenci yanlış öğrenmeyi engellemek ve doğru ve verimli bir şekilde öğrenmek için iş birliği içinde olmalıdırlar.

3.7. İkinci yabancı dil Almanca dersinde Almanca İngilizce benzer kelimelerin öğretilmesi için hazırlanan örnek kelime çalışmaları

Yabancı dil derslerinde kelime öğretimi denildiğinde eskiden daha çok çeviri yöntemleri kullanıldığı için hep ezberci bir öğrenim söz konusuydu. Daha sonra yabancı dilde iletişimin gerekliliğinin artması ve diğer yöntemlerin yetersiz kalmasıyla birlikte yeni yöntemler çıkmış; yabancı dilde dinleme, okuma, yazma ve konuşma gibi temel becerilerin

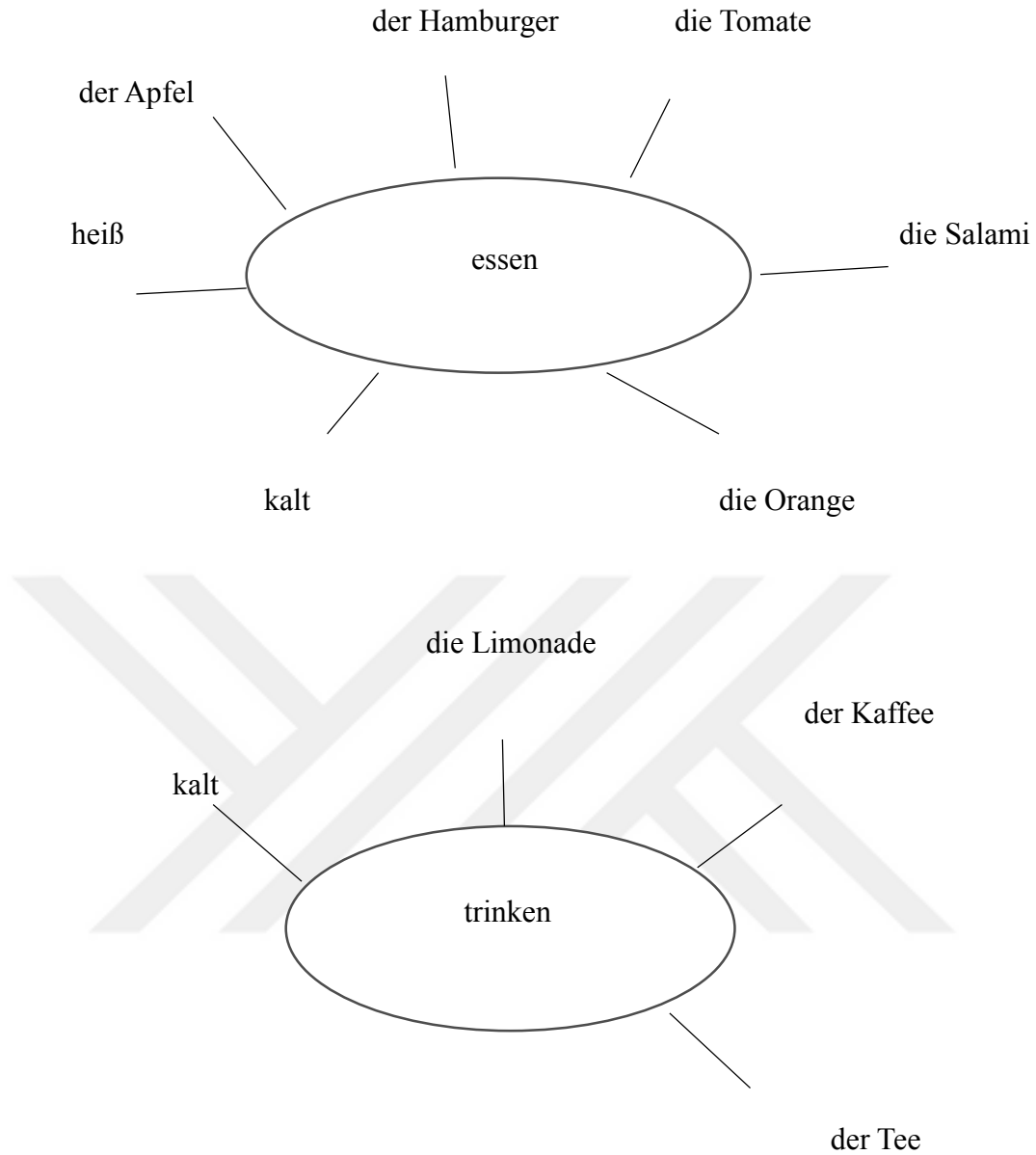
geliştirilmesi esas alınmıştır. Bütün bu becerilerin geliştirilmesinin temelinde de kelime öğrenimi vardır. Zamanla değişen ihtiyaçlar ve bunlara bağlı olarak değişen dil öğretim yöntemleri ile ders materyalleri dilbilgisi odaklı olmaktan çıkıp amaç değil araç haline gelmiştir. Buna göre öncelikle, özellikle çoklu yabancı dil öğretimlerinde öğrencilerin ön bilgileri birinci yabancı dilden de yararlanılarak aktive edilir, yeni kelimeler öğrencilere genellikle diyalog ya da okuma metinleri aracılığıyla verilirken, yeni dilbilgisi konusu da bu metinlerin içine yerleştirilerek öğrenciye sunulur. Okuma metinlerinin arkasından yeni öğrenilen kelimelerle ilgili boşuk doldurma, ya da eşleştirme gibi kelime alıştırmaları ile kelimelerin öğrencinin zihninde yer etmesi sağlanır. Öğrenci kelimenin anlamını kavradıktan ve öğrenme gerçekleştikten sonra artık kendisi üretici olacağı aktiviteler sunulur. Bunlardan en etkili olanlarından biri daha önceki bölümlerde de söz ettiğimiz gibi, öğrencinin yeni öğrendiği kelimeleri kullanarak kendisinin hikaye yazması, ya da günlük hayatıyla da bağdaştırarak hayal edip cümle kurması, öğrenilen kelimenin kalıcı bir şekilde edinilmesini sağlamaktadır. Bu şekilde de öğrenciler öğrendikleri kelimeleri yazılı ya da sözlü olarak kullanabildiklerinde yabancı dil öğrenmek için motivasyonları artmaktadır.

3.7.1. Derse giriş. Derse ısındırma evresi olarak bilinen bu evrede öğrencilerin ön bilgileri aktive edilerek öğrenmeye motive edilir. Öğrencilerin bildikleri sözcüklerle başlamak ve onları aktif tutmak dersin akışını daha verimli hale getirir (Neuner ve ark., 2009).

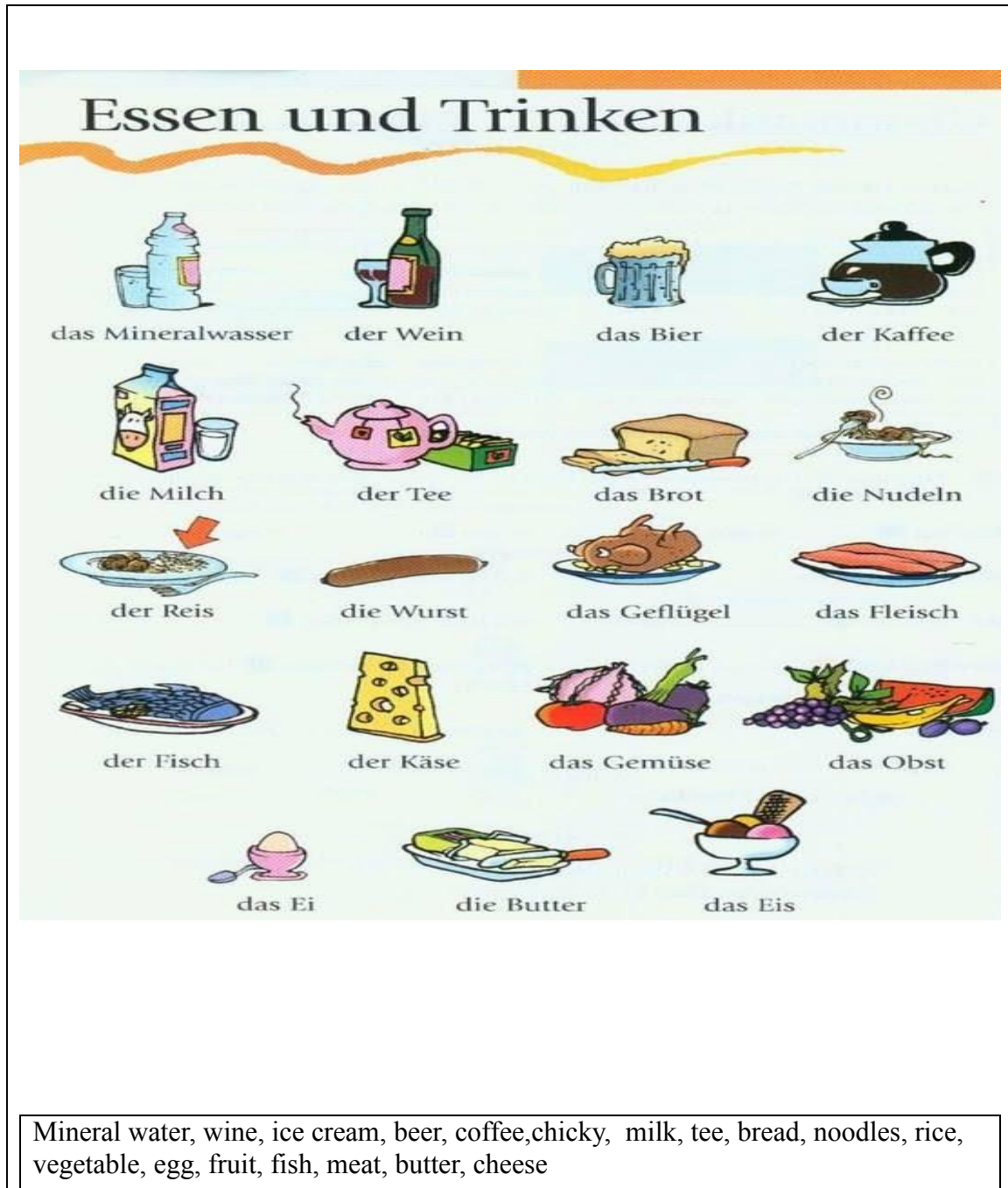
3.7.1.1. Çağrışım yöntemiyle kelime dağarcığını geliştirmek. Öncelikle konuyla ilgili bir temel sözcük seçilir ve öğrencilerle paylaşılır. Daha sonra o sözcükle ilgili akıllarına gelen diğer sözcüklerin yazılması istenilir. Burada temel amaç, öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmektir.

Şekil 12: Çağrışım yöntemi ile çalışma için hazırlanan alıştırma görseli

Ergänzt das folgende Wörter-Netz!

3.7.1.2. Görsel materyallerle kelime öğretimi. Öğrencilere yeni kelimeler görsel materyallerle birlikte, eğer İngilizce Almanca benzer ya da ortak kelimeler bulunuyorsa birlikte sunulur. Böylelikle birinci yabancı dilden aşına oldukları kelimeler yardımıyla yeni kelimeler görsellerle desteklenerek öğretilir (Bkz. Şekil 2).

(Web: <https://tr.pinterest.com/pin/733312751799971855/> adresinden alınmıştır).

3.7.1.3. Almanca İngilizce benzer kelimeleri ayırt edici çalışma. Öncelikle görsel materyaller yardımıyla verilen kelimeler, bu aşamada liste halinde birinci yabancı dilde tablo halinde verilerek Almanca karşılıklarının öğrenciler tarafından yazılması istenilir. Böylelikle öğrenciler benzer ya da ortak kelimeleri kendileri de keşfetmiş olur.

Şekil 13: Welche Wörter sehen gleich aus, welche ähnlich, welche anders?

Ergänzt die Liste: Schreibt die deutschen Wörter in die richtige Spalte.

Der Hamburger, der Kaffee, die Milch, das Schinkenbrot, die Suppe, die Pizza, das Käsebrötchen, der Tee, die Chips, die Bratwurst, der Kuchen, die Kola

	Gleich	ähnlich	Anders
Hamburger	der Hamburger		
Coke			
Sausage			
Coffee			
Potato chips			
Milk			
Tea			
Soup			
Cheese roll			
Ham sandwich			
Pizza			
Cake			

(Neuner & Hufeisen, 2009).

Bölüm4

Almanca İngilizce Arasındaki Benzerliklerden Yararlanılarak Kelime Öğretimi

4.1. Uygulamanın Amacı

Mevcut çalışma yürütülürken incelenen kaynaklar irdelendiğinde genellikle hedef dilde (Almanca) kelime çalışmaları, (A1 – A2) düzeyinde İngilizce bilgisine sahip öğrencilerle çalışılırken öğrencilerin bu sahip olduğu bilgilerden faydalanılarak uygulanmaktadır. Öğrenciler genellikle kelime öğreniminde ana dili kullanma eğilimindedirler. Bu sebeple ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kelime çalışması yapılırken, öğrencilere İngilizce ve Almanca arasındaki ortak ve benzer yönler gösterilerek daha iyi kavramaları sağlanmalıdır.

Bu noktada merak edilen, hedef dili öğrenmeye yeni başlamış olan öğrencilerin, birinci yabancı dil İngilizce'den faydalanarak kelime çalışması yapmalarının ne gibi etkilerinin olacağıdır. Ayrıca, bu öğrencilerin çalışmalarında İngilizce'den yardım alınarak yapılmasına karşı tutumlarının nasıl olacağı merak edilen bir diğer konudur.

Bu sorular doğrultusunda özel bir okulda eğitim gören bir grup öğrenci ile sınıf içi uygulama yapılmıştır. Bu uygulamaya dair gerekli bilgiler aşağıda verilmiştir.

4.2. Uygulamada Yer Alan Katılımcılar

Bu uygulama, 4 kız 2 erkek olmak üzere küçük bir öğrenci grubu ile yapılmıştır. Öğrencilerin hepsi, özel bir okulda 4. Sınıf öğrencileridir. İngilizce seviyeleri A2, Almanca seviyeleri A1 düzeyindedir.

4.3. Uygulamada Kullanılan Araçlar ve Materyaller

Uygulamada resimlerle destekli Almanca ve İngilizce iki poster kullanılmış, yeni kelimeler posterler aracılığıyla görsel olarak verilmiş, aynı şekilde İngilizce ile olan benzerlikler ve ortak kelimeleri öğrencilerin fark etmesi sağlanmıştır.

Ayrıca her iki dilde de resimli kelime kartları kullanılmıştır. Kelimeler verildikten sonra hazırlanan çalışma kağıtları ile pekiştirilmiş, daha sonra öğrenciler kendileri hikaye oluşturmuşlardır.

4.4. Uygulama Sürecinde İzlenen Aşamalar

Sınıf içi uygulama çalışması, aynı gün içerisinde peş peşe yapılan iki ders saati içerisinde yapılmıştır.

4.4.1. Birinci ders. İlk derste, öncelikli olarak yapılacak olan sınıf içi uygulama hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir. Bu doğrultuda, gerçekleştirilecek olan uygulama ile ne amaçlandığı kısaca öğrencilere açıklanmıştır.

Daha sonra, öğrencileri konuya ısındırmak için öncelikle konuyla ilgili derste kullanılacak resimlerden bazılarını öğrencilere gösterilip İngilizce karşılıkları sorulmuştur. Böylelikle öğrenciler benzer kelimelerden seçilmiş bu sözcüklerin İngilizce'lerini hatırlayarak derse ısınmaya başlamışlardır. Daha sonra ders için hazırlanmış posterler her iki dilde de yan yana asılarak öğrencilerin kelimelerin hedef dildeki karşılıklarıyla birlikte, iki dil arasındaki benzerlikleri de görmeleri sağlanmıştır.

Birinci dersin sonunda öğrencilere “Yeni kelimeleri nasıl öğreniyorsunuz?”, “İngilizce ve Almanca arasında kelimeler arasında benzerlik görüyor musunuz?” gibi sorular sorularak düşünceleri öğrenilmiştir. Yapılan bu görüşmeler sonrasında birinci ders sonlanmıştır. Sorulara verilen cevaplara, “Sınıf İçi Uygulama Çalışmasından Elde Edilen Bulgular ve Bulguların Yorumlanması” bölümünde değinilecektir.

4.4.2. İkinci ders. İkinci derste, ilk olarak birinci derste öğrenilen kelimeler tekrar edilmiş daha sonra derste yapılacak uygulama ile ilgili gerekli bilgiler öğrencilerle paylaşılmıştır. İkinci derste öğrencilere ilk olarak ilk derste öğrendikleri kelimelerden oluşan boşluk doldurma ve tablo doldurma alıştırmalarıyla hazırlanmış çalışma kağıdı verilmiştir. Çalışma kağıdı öğrencilerle birlikte yapıldıktan sonra, öğrencilerden verilen kelimelerle

küçük bir hikaye oluşturmaları istenmiştir. Dersin sonunda öğrencilerin bu alıştırmalar esnasında nasıl hissettikleri, kolay bulup bulmadıkları konusunda konuşulmuştur.

4.5. Uygulamada Kullanılan Veri Toplama Araçları

4.5.1. Görüşme. Uygulanan sınıf içi çalışmada, veri toplama aracı olarak görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Görüşme, görüşmeci ve katılımcının birlikte yer aldığı, araştırma konusuyla ilgili hazırlanan sorulara odaklanarak birlikte konuşma süreci olarak tanımlanabilir (DeMarris, 2004).

Görüşme; kendi içinde yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış görüşme olarak ayrılır. Mevcut çalışmada ilköğretim öğrencileri ile çalışıldığı için daha çok sohbet tarzında yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır.

Uygulamanın amacına uygun bir şekilde önceden hazırlanmış, sürecin ilerleyişiyle ilgili sorular öğrencilere yöneltilmiştir. Bu tür sorularla deneklerin dersle ilgili ve kelime öğrenimi ile ilgili tutum ve düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Birinci dersin sonunda dersin ilerleyişiyle ilgili genel sorular sorulmuştur.

4.6. Sınıf İçi Uygulama Çalışmasından Elde Edilen Bulgular ve Bulguların

Yorumlanması

4.6.1. Görüşmede yer alan sorular ve verilen cevaplar.

Tablo 3: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili soruların 1. soruya verilen cevapların analizi

Soru 1: Öğrendiğiniz dilde yeni karşılaştığınız kelimeleri nasıl öğreniyorsunuz?

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Ezberleyerek
2. Öğrenci	Yazarak
3. Öğrenci	Yazarak
4. Öğrenci	Tekrar ederek
5. Öğrenci	Soru cevap ile
6. Öğrenci	Ezberleyerek

Tablo 4: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 2. soruya verilen cevapların analizi

Soru 2: Almanca ile İngilizce arasında benzerlik görüyor musunuz?

Cevap Seçenekleri: Evet / Hayır

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Evet
2. Öğrenci	Evet
3. Öğrenci	Evet
4. Öğrenci	Evet
5. Öğrenci	Evet
6. Öğrenci	Evet

Tablo 5: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 3. soruya verilen cevapların analizi

Soru 3: İngilizce bilginiz Almanca kelime öğreniminde yardımcı oluyor mu?

Cevap Seçenekleri: Evet / Hayır

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Evet
2. Öğrenci	Evet
3. Öğrenci	Evet
4. Öğrenci	Hayır
5. Öğrenci	Evet
6. Öğrenci	Evet

Tablo 6: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 4. soruya verilen cevapların analizi

Soru 4 : Almanca ile İngilizce arasında nasıl benzerlikler olduğunu düşünüyorsunuz?

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Kelimeler benziyor. Gün isimleri aynı gibi.
2. Öğrenci	Sayılar ve mevsimler benziyor.
3. Öğrenci	Kelimeler benziyor ama İngilizcesini yazıyorum.
4. Öğrenci	Kelimeler benziyor.
5. Öğrenci	Kelimeler benziyor ama yazımları farklı.
6. Öğrenci	Günler, mevsimler benziyor, hemen

ezberledim.

Tablo 7: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 5. soruya verilen cevapların analizi

Soru 5: Almanca öğrenirken İngilizce kullanmak size hangi yönlerden yardımcı oluyor?

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Almanca ile İngilizce benziyor. İngilizce anlamını bildiğim kelimelerin Almanca'sını hemen öğreniyorum.
2. Öğrenci	Kelimeler birbirine çok benziyor. Artikelleri ezberleyemiyorum.
3. Öğrenci	Kelimeler birbirine benziyor, İngilizce'den Almanca'yı tahmin edebiliyorum.
4. Öğrenci	Almanca kelimelere çok çalışmama gerek kalmıyor. İngilizce'den tahmin ediyorum.
5. Öğrenci	Kelimeleri hemen anlıyorum, İngilizce biliyorum.
6. Öğrenci	Artikeller İngilizce'de de olsaydı daha kolay Almanca öğrenirdim.

Tablo 8: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 6. soruya verilen cevapların analizi.

Soru 6: Almanca ve İngilizce'de benzer kelimelerin olması Almanca kelime dağarcığına katkıda bulunuyor mu?

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Evet
2. Öğrenci	Çok değil
3. Öğrenci	Biraz
4. Öğrenci	Evet
5. Öğrenci	Evet
6. Öğrenci	Evet

Tablo 9: Yabancı dil dersinde kelime çalışmalarına karşı tutumu belirleme ile ilgili sorulan 7. soruya verilen cevapların analizi.

Soru 7: Almanca dersinde İngilizce'den en çok hangi alanda faydalanıyorsunuz?

Cevap Seçenekleri:

Kelime bilgisi

Dil bilgisi

Okuma / Anlama

Yazma

Öğrenciler	Verdikleri Cevaplar
1. Öğrenci	Kelime bilgisi, okuma
2. Öğrenci	Kelime bilgisi, yazma
3. Öğrenci	Kelime bilgisi, okuma
4. Öğrenci	Anlama , yazma
5. Öğrenci	Anlama, kelime bilgisi
6. Öğrenci	Kelime bilgisi, okuma

4.6.2. Almanca öğretiminde İngilizce bilgisinden yararlanarak kelime öğretimi ile ilgili sorulara verilen cevaplardan hareketle bulguların yorumlanması. Mevcut çalışma, 2016-2017 eğitim yılında özel okulda eğitim gören 4. Sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. İki ders saatinin sonunda da yapılan soru cevaplarla, öğrencilerin Almanca öğretiminde İngilizce bilgilerinin kullanımına ilişkin nasıl tutum sergilediklerini belirlemek amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda ilk olarak öğrenilmek istenen, öğrencilerin kelime öğrenimi için ne tür çalışmalar yaptıklarıdır. Bu konuya ilişkin olarak seçenek verilmeden yöneltilen 1. Soruya 2 öğrenci “Yazarak”, 2 öğrenci “Ezberleyerek”, 1 öğrenci “Tekrar yaparak”, ve 1 öğrenci “soru-cevap yaparak” cevaplarını vermiştir (Bkz. Tablo 3). Öğrencilere bu soru sorulurken genel yabancı dil öğreniminde kelime öğrenimi olarak sorulmuştur. Öğrencilerin verdikleri cevaplar ele alındığında kelime çalışması olarak çok farklı bir çalışma yapmadıkları anlaşılmaktadır. Genel olarak bilişsel öğrenme için; yazma, ezberleme gibi zihinsel aktivitelerle öğrenmeyi tercih etmektedirler.

Bu çalışmada cevap aranılan bir diğer soru ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenen öğrencilerin İngilizce ile hedef dil arasındaki benzerliklerin farkında olup olmamalarıdır. Bunu belirlemek adına sorulan 2. soruya 6 öğrenci de “evet” cevabını verdiler. İngilizce’de görsel materyaller aracılığıyla kelime öğrenen öğrencilerin, hedef dil öğreniminde iki dilden benzer kelimeler aynı anda verilerek benzerliklerin farkına varmaları sağlanmıştır. Öğrencilerin iki dil arasındaki benzerliklerle ilgili farkındalıkları belirlendikten sonra, bu benzerliklerin hedef dili öğrenmede kolaylık sağlayıp sağlamadığı ile ilgili düşünceleri öğrenilmek istenmiştir. Bu doğrultuda sorulan 3. soruya 5 öğrenci “Evet” cevabını verirken sadece 1 öğrenci “Hayır” cevabını vermiştir.

Derste uygulanan çalışma kağıtları özellikle iki dilde benzer kelimeler üzerinden hazırlanmıştır. Öğrencilere sorular yapılırken eşlik edilmiş, zorluk yaşamadıkları gözlemlenmiştir.

Bu konuyla bağlantılı olarak öğrencilere iki dil arasındaki benzerliklerin en çok hangi alanda yardımcı olduğu sorulmuştur. Kelime bilgisi, okuma, yazma, anlama ve dil bilgisi seçenek olarak verilmiştir. 3 öğrenci “Kelime bilgisi, okuma”, 1 öğrenci “Anlama, yazma”, 1 öğrenci “Kelime bilgisi, anlama” ve 1 öğrenci de “Kelime bilgisi, yazma” olarak cevaplamıştır. Verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin neredeyse tamamı “Kelime bilgisi” öğreniminde İngilizce’den faydalanmıştır.

Kelime öğretimi yabancı dil öğretiminin en önemli ve en zor aşamalarından birisidir. Kelimenin anlamını öğrenciye ana dil kullanmadan, birinci yabancı dil yardımı ile , jest ve mimiklerle bazen canlandırmalarla ya da gerçek nesnelere göstererek öğretmek öğrenmeyi anlamlı ve kalıcı yapmak gerekir ki bu da öğretmenin yeni kelimeleri nasıl vereceği konusunda çalışmaya yönlendirir.

Kelime öğrenimi dili etkili kullanmak ve diğer temel becerileri geliştirmek için önemli bir unsurdur. Ancak öğrenciler kelime ezberlemeye karşı her zaman ön yargılıdır. Bu

yüzden önce onları motive etmek gerekmektedir. Öğrencilerin ön bilgilerini İngilizce yardımıyla aktive ederek ortak kelimelerin öncelikli olarak verilmesi onları öğrenmeye motive etmektedir. Öğrencilere mevcut İngilizce bilgilerinin onlara ne tür yarar sağladığı sorulduğunda tamamı kelime öğreniminde yardımcı olduğunu söylemiştir. Sadece 2 öğrencinin “Artikel” konusunu tam olarak anlamlandıramadığı ve sıkıntı yaşadığı gözlemlenmiştir. Burada hedef dilde kelime öğretiminde İngilizce bilgisinin sürece ve öğrencilerin kelime öğrenmeye karşı tutumuna nasıl olumlu etkide bulunduğunu görebiliriz. Bu doğrultuda sorulan “ İngilizce ile Almanca’da benzer kelimeler olması kelime dağarcığının gelişmesine yardım ediyor mu?” sorusuna 4 öğrenci “Evet”, 1 öğrenci “ Biraz”, 1 öğrenci ise “Pek değil” cevabını vermiştir. Yani bütün öğrenciler İngilizce bilgisinin az ya da çok onların kelime öğrenimine katkı sağladığını düşülmektedir. Ön bilgilerini canlandırmadan direkt olarak yeni konuya giriş yapmak, onları hiç bilmedikleri yeni konuyla hazırlıksız bir şekilde yüzleştirmek isteksiz ve verimsiz çalışmalarına sebep olur. Bu yüzden yabancı dil öğretiminde kelime çalışmaları büyük bir titizlikle yürütülmelidir.

Bölüm5

Tartışma ve Öneriler

5.1. Tartışma

Yabancı dil öğretiminde her ne kadar kelime öğretimi diğer becerilerin yapı taşı oluşturuyor olsa da, öğrencilerde hala kelime dağarcığının yeterli olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni okullarda iletişim odaklı ders planı hazırlanılsa da, dil bilgisine ağırlık verilmesi, özellikle küçük yaşta yabancı dil öğrenen bireyler için kafa karışıklığına sebep olmaktadır. Öğrenciler soyut ve karmaşık yapıları anlamaya çalışırken genelde kelime öğrenimini ikinci plana atmaktadır. Oysa ki artık yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitapları genellikle öğrenilmekte olan yabancı dilin günlük hayata özgü kullanım biçimine uygun metinler ve kelime çalışmalarıyla hazırlanmaktadır. Günümüz yabancı dil kitapları dört temel beceriyi geliştirmeye yönelik hazırlanmakta ve gramer; okuma metinleri ve diyaloglar aracılığıyla verilmektedir. Çalışma esnasında incelediğimiz “Hallo Anna” ve “Well Done” kitapları da bütün temel becerileri geliştirmeye yönelik düzenlenmiştir, ayrıca “Hallo Anna” ders kitabı öğrencilerin mevcut İngilizce bilgilerini aktive ederek yeni bilgileri edinmelerini sağlayacak şekilde hazırlanmıştır. Çalışmada gösterilen ikinci yabancı dil edinimi ile ilgili kaynaklarda da daha önce belirtildiği gibi materyaller iletişim becerisine odaklı şekilde hazırlanmaktadır. Ancak gerek eğitim sistemi gerekse önceden gelen alışkanlıklardan dolayı derslerde dil bilgisine hala çok önem verilmekte ve zaman zaman kelime öğreniminin önüne geçmektedir.

Yabancı dil öğretmenine düşen en büyük görevlerden birisi, öğrencilerin kelime öğreniminin yabancı dili etkili öğrenme ve kullanmadaki önemini fark etmelerini sağlamaktır. Bunun için öncelikle öğretmenler dil derslerini kelime öğretimini merkeze alarak yapabilir. Gramer anlatımına derslerde ayrıca zaman ayrıldığı için öğrenciler için genellikle en önemli görülen konulardan birisidir. Bu yüzden kelime çalışmaları yapıldıktan sonra dilbilgisi

aktarımında da öğrenilen kelimeler üzerinden örnekler verilerek hem öğrenilen kelimelerin pekiştirilmesi yapılabilir, hem de öğrenciler direkt olarak gramer konusuna odaklanmak yerine kelime ve grameri iç içe geçirerek doğal öğrenme gerçekleşebilir.

İkinci yabancı dil Almanca dersinde İngilizce bilgisinden yararlanmanın sürece olumlu ya da olumsuz etkileri olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonrasında da İngilizce bilmenin Almanca öğreniminde çoğunlukla yardımcı faktör olduğu görülmüştür. Ancak böyle bir öğretim sürecinde olumlu transfer sağlayabilmek için hem öğretmen İngilizce kelimelere hakim olmalı hem de öğrenciler belirli bir seviyede İngilizce bilgisine sahip olmalıdır. Öğretmenin İngilizce'den hangi durumlarda yardım alacağını bilmesi, öğrencilere neyi nasıl öğretmek istediğini önceden belirlemesi önemlidir. Genellikle öğrenciler yabancı dil öğreniminde özellikle de kelime öğreniminde ana dillerini kullanmaya eğilimlidirler. Kelimelerin görsellik ya da canlandırma ile anlatılması ilgilerini çekerse de direkt olarak anadilde karşılığını öğrenmek, öğrencilere daha cazip gelmektedir. Bu noktada öğretmenler müdahale ederek Almanca ve İngilizce arasında benzer kelimelerin olduğu konuları aktarırken, hakim oldukları İngilizce'yi aktif olarak kullanarak anadili kullanmadan öğrenmelerini sağlayabilirler. Verimli bir kelime öğretimi etkili bir iletişime olanak sağlar. Bu durum, bugünün iletişim becerisi üzerine odaklı yabancı dil dersi kapsamında diğer temel dilsel becerilerinin de kullanımı için uygun şartları oluşturur. Doğal bir iletişim alanının sağlanmasıyla, öğrencilerin kendilerini sözlü ve ya yazılı olarak ifade etmek için ihtiyaç duydukları dil becerilerini aktif bir şekilde kullanabilmeleri için doğru ve uygun ortam sağlanmış olur. Bu açıdan bakıldığında, okuduğunu anlama, dinlediğini anlama ve anladıklarına sözlü ya da yazılı olarak karşılık verme çalışmalarının kelime bilgisiyle mümkün olduğu, yeterli kelime bilgisine sahip bir kişinin iletişim becerilerini kullanabileceği açıkça görülmektedir.

Yabancı dil öğretiminde özellikle ilköğretim öğrencileri için onların ilgilerini çekecek çok sayıda çeşitli materyaller vardır. Küçük yaşta öğrenciler duyarak, görerek daha akılda kalıcı şekilde öğrenebilirler. Bu amaçla kelime öğretimi için hazırlanmış pek çok video, şarkı ve sesli anlatımlara internet üzerinden ulaşmak mümkündür. Dijital ortamlarda da resimli kelime alıştırmaları mevcuttur.

Dil öğrenmekte olan öğrenci derse aktif olarak katılmak zorundadır; ancak böylelikle öğrenmekte olduğu yabancı dilin temel becerilerini edinebilir ve edindiği becerileri sergileyebilir. Bir yabancı dil dersinde öğrenci odaklı ders olursa öğrenciler aktif konumda olurlar. Öğrencilere verilen çalışma kağıdı ya da alıştırmaları yapmak onları aktif yapmaz. Bu tarz pekiştirici alıştırmaların arkasından öğrencilerin üretici oldukları alıştırmalar yapılmalıdır ki öğrenciler öğrenme sürecinde aktif bulunsunlar. Bu amaçla çalışmada ikinci dersin son kısmında öğrencilere tabu kartına benzeyen resimli kelime kartları verilmiş onlardan kısa bir hikaye oluşturmaları istenmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde İngilizce'den yararlanılmasının öğrencileri kesinlikle olumlu yönde etkilediği, benzerliklerin onların hedef dilde kelimeleri daha kolay öğrenmelerini sağladığı ve öğrenmeye daha istekli hale getirdiği kanısına varılmıştır.

5.2. Öneriler

Yabancı dil dersinde kelime öğretimi yapılırken yapılacak çeşitli etkinlikler, sınıftaki bütün öğrencilerin derse aktif olarak katılımına yardımcı olmalıdır. Bu nedenle, etkinlikler bütün öğrencilerin derste aktif olmasını sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Çalışma kağıtları ve çeşitli alıştırmalardan sonra öğrenciler sözlü iletişimde bulunmak için, yani öğrendikleri kelimeleri çeşitli sözel ifadelerde kullanabilmeleri için ikili ya da gruplara ayrılabilir. Sözlü iletişimin gelişmesi için öğrencilerin birbirleriyle etkileşim halinde olmaları gerekmektedir.

Ayrıca konuşmaktan, ya da etkinliklere katılmaktan kaçınan öğrenciler de grup çalışmasında aktif olabilirler.

Kelime öğretimi için planlanacak farklı etkinlikler sonucunda, öğrencilerin hedef dilde öğrendikleri bilgileri uygulamaya dökerek dil becerisine dönüştürme süreci daha kolay ve daha verimli şekilde gerçekleşebilir. Bunun için öncelikle onların ilgisini çekecek resimler, posterler, videolar kullanılmalı, böylece hem merak duygusu oluşur hem de motive olurlar ve öğrenme daha verimli olur. Ayrıca sevdikleri çizgi karakterlerin rolleri verilerek sözlü iletişime katılmaları sağlanabilir. Bu şekilde öğrenciler hedef dilde kendilerini ifade edebilmeye başlar. Hedef dilde aktif olabildiğini gören öğrenciler, mutlu olur ve cesaretlenir. Zorlamadan ve zorlanmadan dil becerilerini kullanabildiğinde başarılı olduğunu gören öğrenci mutlu olursa bu durum bütün yabancı dil öğrenimini etkiler.

Kaynakça

- Acat, M. (2008). Anlamı bilinmeyen kelimelerin öğretiminde kavram haritalarının etkililiği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 1-16.
- Akyol, H. (1997). Kelime Öğretimi. *Millî Eğitim*, (134), 46-47.
- Alqahtani, M. (2015). The importance of vocabulary in language learning and how to be taught. *International Journal of Teaching and Education*, 3, 21-34.
- Arak, H. (2004). Almanca, İngilizce, Türkçe Karşılaştırmalı Dilbilgisi, Alıştırma ve Testler. Ankara: Hacettepe, Taş.
- Bausch, K, R., & Heid, M. (1990). Das Lehren und Lernen von Deutsch als zweiter oder weiterer Fremdsprache Spezifika, Probleme, Perspektiven: Zur Erhellung der Frage nach den Spezifika des Lehr- und Lernbereichs "Deutsch als Fremdsprache". Bochum: Brockmeyer.
- Bodmer, F. (1955). Die Sprachen der Welt. Köln: Langenscheidt.
- Boeckmann, K.-B. (2009). „Sprachen der Bildung“ statt „Deutsch als Zweitsprache“. *ÖDaF-Mitteilungen*, 25, 16-28.
- Bowler, B., Parminter, S., Marsland, S. & Lazzeri, G. (2011). Well Done. Spain: Pearson.
- Britta, H., & Neuner, G. (2003). Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachen. Deutsch nach Englisch. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Christ, H. (2001). Wie das Postulat der Erziehung zur Mehrsprachigkeit den Fremdsprachenunterricht insgesamt verändert. *Mitteilungsblatt*, 2, 2-9.
- Çelebi, M, D. (2006). Türkiye’de Anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 285-307.
- Edwards, J. (2014). The Handbook of Bilingualism and Multilingualism. USA: Blackwell Publishing.

- Francheschini, R., Hufeisen, B., Jessner, U. & Georges. (Hrsg.). (2003). Gehirn und Sprache: Psycho- und neurolinguistische Ansätze. *Bulletin vals- asla*, 78.
- Genç, A. (2003a). Türkiye’de geçmişten günümüze Almanca Öğretimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 203.
- Genç, A. (2003b). İlk- ve Ortaöğretim Okullarında Almanca öğretim Programları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 186-195.
- Gairns, R., & Redman, S. (1986). Working with words: A guide to teaching and learning vocabulary. USA: Cambridge University Press.
- Gökmen, E. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası İletişimsel Edinç. *Dil Dergisi*, 128, 69-77.
- Gruneberg, M., & Skyes, R. (1991). Individual differences and attitudes to the keyword method of foreign language learning. *Language Learning Journal*, 4, 60-62.
- Haydar, A. (2014). Betimsel Araştırma Teknikleri. <http://prezi.com/vvagmhzaafkgk/betimsel-arastirma-teknikleri/>’ den alınmıştır.
- Heyd, G. (1991). Deutsch lehren: Grundwissen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache. Frankfurt am Main: Verlag Moritz Diesterweg GmbH co.
- Heid, M. (1990). Das Lehren und Lernen von Deutsch als zweiter oder weiterer Fremdsprache: Gedanken zur europäischen Sprachenpolitik oder über die Notwendigkeit der europäischen Mehrsprachigkeit. Bochum: Brockmeyer.
- Herdina, J., & Ulrike. (2002). A dynamic model of multilingualism: Perspectives of change in psycholinguistics. Clevedon: Avon.
- Hufeisen, B. (1994). Englisch im Unterricht Deutsch als Fremdsprache. München: Klett Edition Deutsch.
- Hufeisen, B. & Lindemann, B. (1998). A European perspective - Tertiary languages with a focus on German as L3. In J. W. Rosenthal. (ed), Handbook of Undergraduate

Second Language Education: English as a Second Language, Bilingual, and Foreign Language Instruction for a Multilingual World. Mahwah, N.J.: Erlbaum, 209-229.

Hufeisen, B. (2001). Deutsch als Fremdsprache Ein internationales Handbuch: Deutsch als Tertiärsprache. Berlin: Walter de Gruyter.

Hufeisen, B., & Nuener, G. (2003). Mehrsprachigkeitskonzept-Tertiärsprachenlernen-Deutsch nach Englisch. Bonn: Uno Verlag.

Hufeisen, B., & Riemer, C. (2010). Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: Spracherwerb und Sprachlernen. Berlin/New York: de Gruyter.

Ingebretsen, A. (2009). *L'aorentissage du vocabulaire et le role de strategies*. Oslo.

Krashen, S., & Terrell, T. (1985). The natural approach: Language acquisition in the Classroom. *TESOL Quarterly*, 19, 591-603.

Kursisa, A., & Neuner, G. (2006). Deutsch ist easy! Lehrerhandreichungen und Kopiervorlagen „Deutsch nach Englisch“ für den Anfangsunterricht. Ismaning: Hueber.

Marx, N. (2008). Wozu die Modelle? Sprachenmodelle in neueren Deutsch-Lehrwerken am Beispiel der Tertiärsprachendidaktik. *Fremdsprache Deutsch*, 38, 19-25.

Memiş, M. R., & Erdem, M. D. (2013). Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler. *Türkisch Studies*, 8, 297-318.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Ankara.

McLaughlin, B., & Nayak, N. (1989). Processing a new language: Does knowing other languages make a difference? In Dechert, H., & Raupach, M.(Hrsg.). Tübingen: Narr.

Morgan, J., & Rinvoluceri, M. (2004). Vocabulary. New York: Oxford.

- Müller, L., & Johannes. (2001). Wortfindung und Wortfindungsstörungen: Besonderheiten der Wortfindung im tertiärsprachlichen Bereich. Tübingen: Narr.
- Neuner, G. (1991). Deutsch als Fremdsprache: Lernerorientierte Wortschatzauswahl und -vermittlung. München: Langenscheidt.
- Neuner, G., & Hunfeld, H. (1993). Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts Fernstudieneinheit 4. Berlin: Langenscheidt.
- Neuner, G., Hufeisen, B., Kursisa, A., Marx, N., Koithan, U., & Erlenwein, S. (2009). Deutsch als zweite Fremdsprache. München: Langenscheidt.
- Palmberg, R. (1985). How Much English Vocabulary Do Swedish-Speaking Primary- School Pupils Know before Starting to Learn English at School?. *Publications of the Research Institute of the Åbo Akademi Foundation*, 105.
- Riemer, C. (2001). Deutsch als Fremdsprache: Zweitspracherwerb als prädominierte Entwicklung II: der Kognitivistische und nativistische Ansatz. Berlin: Walter de Gruyter.
- Ringbom, H. (1987). The role of the first language in a foreign language learning. Clevedon: Multilingual Matters.
- Serindağ, E. (2005). Zur Relevanz des bewussten Einsatzes des Englischen im Unterricht "Deutsch als zweite Fremdsprache" bei Muttersprachlern des Türkischen. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht* (2). <https://tujournals.ulb.tu-darmstadt.de/index.php/zif/article/view/431/407> ‘dan alınmıştır.
- Swerlowa, O. (2014). Hallo Anna. Poznan: Klett.
- Shuttleworth, M., & Cowie, M. (1997). Dictionary of Translation Studies. Manchester, UK: St Jerome Publishing.
- Tarcan, A. (2004). Yabancı dil öğretim teknikleri. Ankara: Nobel.
- Takac, V. P., & Singleton, D. (2008). Vocabulary learning strategies and foreign language

acquisition. Canada: Multilingual matters.

Tapan, N. (2001). Deutsch als Fremdsprache in der Türkei: Aktuelle Entwicklungen.

Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht. (2)

<https://tujournals.ulb.tu-darmstadt.de/index.php/zif/article/view/431/407> ‘dan

alınmıştır.

Thorbury, S. (2002). How to teach vocabulary. England: Pearson.

Trim, J., North, B. & Coste, D. (2001). Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen

für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen. Berlin: Langenscheidt.

Olshtain, M., & Murcia, M. C. (1990). Discourse and Context in Language Teaching: A

guide for language teachers. UK: Cambridge University Press.

Ülkü, V. (2006). Almanca – Türkçe Büyük Sözlük. Ankara: İnkılap Kitabevi.

Wandruzka, M. (1979). Die Mehrsprachigkeit des Menschen. Berlin: Piper.

Williams, S., & Hammarberg, B. (1998). Language switches in L3 production: implications for a polyglot speaking model. *Applied Linguistics*, 19, 295-333.

EKLER

Ek 1: İngilizce ve Almanca Benzer Kelimeler

Tablo 1

Well Done Çalışma Kitabı Almanca ve İngilizce Benzer Kelimeler

L2 İngilizce	L3 Almanca
Blue	Blau
Club	der Klub
What	Was
Name	der Name
old	Alt
nine	Neun
is	İst
ten	Zehn
she	Sie
green	Grün
red	Rot
complete	komplett
form	das Formular
adress	die Adresse
number	die Nummer
street	die Straße
old	Alt
what	was
have	haben
brother	der Bruder
sister	die Schwester
live	leben
green	grün
she	sie
music	die Musik

L2 İngilizce	L3 Almanca
brown	braun
hair	die Haare
dark	dunkel
basketball	der Basketball
can	können
like	lieben
word	das Wort
sentence	der Satz
where (Telaffuz)	wer
you	du
swim	Schwimmen
my	mein
in	in
eye	das Auge
three	drei
half	halb
twelve	zwölf
next	nächste
things	die Dinge
order	ordnen
bed	das Bett
have	haben
house	das Haus
school	die Schule
four	vier
nine	neun
half	halb
quarter	viertel
correct	korrekt
five	fünf
and	und
for	für

L2 İngilizce	L3 Almanca
near	neben
man	der Mann
with	mit
see	sehen
answer	antworten
ten	zehn
morning	der Morgen
night	die Nacht
friend	der Freund
world	die Welt
me	mir
or	oder
hello	hallo
day	der Tag
is	ist
write	schreiben
monday	Der Montag
friday	Der Freitag
sunday	Der Sonntag
saturday	Der Samstag
false	Falsch
class	Die Klasse
on (Monday)	am (Montag)
bed	das Bett
do	gehen
week	die Woche
day	der Tag
english	Englisch
music	die Musik
maths	die Mathe
eleven	elf
eight	acht

L2 İngilizce	L3 Almanca
box	die Box
this	diese
gorilla	der Gorilla
owl	die Eule
activity	die Aktivität
speech bubble	die Sprechblas
complete	komplettieren
you	du
sport	der Sport
ball	der Ball
team	das Team
can	können
read	lies
eleven	elf
player	der Spieler
run	rennen
hands	die Hände
inside	innen
foot	der Fuß
lesson	die Lektion
yes	Ja
no	Nein
monday	der Montag
friday	der Freitag
saturday	der Samstag
sunday	der Sonntag
gymnastics	die Gymnastik
football	der Fußball
volleyball	der Volleyball
tennis	das Tennis
make	machen
then	dann

L2 İngilizce	L3 Almanca
you	du
reorder	neuordnen- reorganisieren
day	der Tag
we	wir
not	nicht
geography	die Geographie
favourite	der Favorit
complete	komplettieren
say	sagen
week	die Woche
I	ich
subject	das Subjekt (telaffuz)
find	finden
It	es
Is	ist
windy	windig
match	das Match (telaffuz)
about	über
map	der Map
In	im
activity	die Aktivität
sunny	sonnig
hot	heiß
cold	kalt
rain	regnen
season	die Saison
weather	das Wetter
look	guck(en)
ice	das Eis
outside	außen
flying	fliegen
snowman	der Schneeman

L2 İngilizce	L3 Almanca
build	bauen
read	lies
clubhouse	das Klubhaus
bus	der Bus
street	die Straße
plant	die Pflanze
red	rot
tomato	die Tomate
seed	die Saat
pot	der Topf
water	wässern
green	grün
banana	die Banane
lettuce	der Lattich
stem	der Stamm
which	welche
help	helfen
Poster	der Poster
Tiger	der Tiger
Live	leben
Asia	Asien
Eat	essen
Wild	wild
World	die Welt
as	als
fat	fett
teacher	der Lehrer
to	zu
with	mit
ball	der Ball
other	andere
strong	stark

L2 İngilizce	L3 Almanca
park	der Park
what	was
there	dort
zoo	der Zoo
cafe	das Cafe
swimming pool	das Schwimmbad
there is	es gibt
between	zwischen
next to	neben bei
follow	folgen
place	der Platz
start	starten
right	recht
into	innen
road	die Route (telaffuz)
direction	die Direktion
sit	sitzen
policeman	die Polizei
run	rennen
sea	die See
forest	der Forst
hometown	die Heimatstadt
there	da
supermarket	der Supermarkt
restaurant	das Restaurant
taxi	das Taxi
boat	das Boot
geographical	geographisch
zebra crossing	der Zebrastreifen
stop	stoppen
left	links
give	geben

L2 İngilizce	L3 Almanca
say	sagen
self assessment	die Selbsteinschätzung
shall	sollen
lets	lässt zu
good idea	gute Idee
DVD	die DVD
cake	der Kuchen
column	die Kolumne
computer	der Computer
TV	das TV
idea	die Idee
sunny	sonnig
mum	die Mutter
riding	reiten
want	wollen
open	öffnen
door	die Tür
city	die Stadt
family	die Familie
dream	der Traum
here	hier
hot	heiß
seven	sieben
sing	singen
her	Ihr
rollerskate	der Rollschuh
piano	das Piano
bed	das Bett
cat	die Katze
three	drei
old	alt
has	haben (hat)

L2 İngilizce	L3 Almanca
police station	die Polizeistation
good	gut
lion	der Löwe
safe	sicher
Halloween	der Halloween
ghost	der Geist
mummy	die Mumie
vampire	der Vampir
seventeen	siebzehn
father	der Vater
new	neu
for	für
love	die Liebe
from	von
Festival	das Fest
party	die Party
trick	der Trick
April	der April
sunday	der Sonntag
burn	brennen
December	der Dezember
October	der Oktober
costume	das Kostüm
us	uns
Easter	das Ostern
March	der März
egg	das Ei
island	die Insel
long	lang
ice skating	Eis lauf
snow	schneien
summer	der Sommer

L2 İngilizce	L3 Almanca
bear	der Bär
parrot	der Papagei
answer	antworten
photo	das Photo
apple	der Apfel
frog	der Frosch
panda	der Panda

L2 İngilizce	L3 Almanca
and	und
state	die Staat
flag	die Flagge
who	Wo (telaffuz)
these	diese
out	aus
which	Welche
land	das Land
come	kommen
speciality	die Spezialität
wiener schnitzel	das Wiener Schnitzel
Pirashki	die Pirogge
Paella	die Paella
spaghetti	die Spaghetti
salad	der Salat
cheese fondue	das Käsefondue
what	was
would	würden
you	du
to	zu
these	diese

L2 İngilizce	L3 Almanca
feast	das Fest
with	mit
bring	bringen
see	sehen
search	suchen
passing	passend
word	das Wort
Auto	das Auto
L2 İngilizce	L3 Almanca
butter	die Butter
computer	der Computer
flute	die Flöte
Football	der Fußball
Hamster	der Hamster
cheese	der Käse
klaver (piano)	das Klavier
parrot	der Papagei
salt	das Salz
pepper	der Pfeffer
snowman	der Scheeman
Teddy	der Teddy
wurst	die Wurst
say	sagen
three	drei
speech bubble	die Sprechblas
pass	passen
not	nicht
person	die Person
find	finden
right	richtig
I	Ich

L2 İngilizce	L3 Almanca
will	will
have	haben
lust	die Lust
It	es
late	spät
must	muss (müssen)
hunger	der Hunger
thirst	der Durst
birthday	der Geburtstag
cookies	die Kekse
L2 İngilizce	L3 Almanca
Italy	Italien
meter	der Meter
In	in
second	die Sekunde
order	ordnen
one	ein
photo	das Photo
pass	passen
was	war
nanna	die Oma
not	nicht
grandpa	der Opa
also	auch
summer	der Sommer
encircle	einkreisen
sentence	der Satz
kids	die Kinder
background	der Hintergrund
your	Ihr

L2 İngilizce	L3 Almanca
answer	die Antwort
in	in
spain	Spanien
house	das Haus
which	Welche
was	warst
ice	das Eis
sea	der See
land	das Land
were	waren
super	super
water	das Wasser
mark	markieren
young	der Junge
take photo	Foto machen
eat	essen
under	unter
Athens	Athen
weather	das Wetter
warm	warm
My	meine
family	die Familie
refrain	der Refrain
here	hier
Vienna	Wien
fruit	die Frucht
describe	darstellen
fell	fällen
stuck	stecken
card	die Karte
person	die Person
now	nun

L2 İngilizce	L3 Almanca
open	öffnen
apple	der Apfel
thanks to	dank
so	so
their	deren
name	nennen
verse	der Vers
this	das
man	der Mann
sun	die Sonne
Shine	schneien
Grey	grau
From	von
Rain	regnen
Explain	erzählen
This	das
Blue	blau
Snow	schneien
False	falsch
Windy	windig
Cold	kalt
Warm	warm
Hot	heiß
Puzzle	das Puzzle
And	und
Right	recht
We	wir
Let	lassen (lass)
Learn	lernen
Read	lies (lesen)
Juggle	jonglieren
Music	die Musik

L2 İngilizce	L3 Almanca
Each	jede
Text	der Text
Laugh	lachen
Wood	der Wald
Stand	stehen
Winter	der Winter
spring	der Frühling
summer	der Sommer
new	neu
once	mal
out	raus
calendar	der Kalender
project	das Projekt
group	die Gruppe
material	das Material
crepe paper	das Krepppapier
scissors	die Schere
felt tip	der Filzstift
form	die Form
element	das Element
month	der Monat
when	wenn
raindrop	der Regentropfen
snowflake	die Schneeflocke
our	eure
hand	die Hand
nature	die Natur
once	einmal
fly	fliegen
november	der November
august	der August
side	die Seite

L2 İngilizce	L3 Almanca
living	lebendig
with it	damit
high	hoch
him	ihm
strong	stark
arm	der Arm
fasten	befestigen
ear	das Ohr
foot	der Fuß
hair	das Haar
umlaut	der Umlaut
underline	unterstreichen
remaining	restlich
can	kann (können)
pass	passen
speak	sprechen
hear	hören
through	durch
dear	liebe
come	kommen
mama	die Mutti
book	das Buch
must	müssen
lie	liegen
so	so
make	machen
which	welche
doctor	der Doktor
patient	der Patient
whom	wem
strophe	die Strophe
jog	joggen

L2 İngilizce	L3 Almanca
clap	klatschen
assistant	der Assistent
should	sollen
then	dann
none	kein
belly	der Bauch
gesture	die Geste
so that	so dass
see	Sehen
the same	denselben
explain	erklären
magical	magisch
human	die Menschen
stand	stehen
all	alles
with	mit
middle	die Mitte
vest	das Hemd
effect	der Effekt
at the end	am Ende
trick	der Trick
fear	fürchten
lie	liegen
flea market	der Flohmarkt
vase	die Vase
soup	die Suppe
puzzle	das Puzzle
domino	der Domino
cent	der Cent
Euro	der Euro
ticket	das Ticket
cost	kosten

L2 İngilizce	L3 Almanca
partner	der Partner
scene	die Szene
bakery	die Bäckerei
appropriate	entsprechend
pullover	der Pullover
wonderful	wundervoll
puppet	die Puppe
brother	der Bruder
wool	wolle
gum	der Gummi
lay	legen
ninety	neunzig
eighty	achtzig
here	da
both	beide
end	das Ende
finger	der Finger
rhyme	der Reim
comment	kommentieren
fifty	fünfzig
energetic	energisch
last	letzte
tram	das Tram
triumphal	triumphal
table	der Tisch
lamp	die Lampe
sofa	das Sofa
dollhouse	das Puppenhaus
old fashioned	altmodisch
modern	modern
practical	praktisch
figure	die Figur

L2 İngilizce	L3 Almanca
front	vorn
interview	das Interview
experiment	das Experiment
weight	das Gewicht
model	das Modell
mattress	die Matratze
sleep	schlafen
but	aber
blouse	die Bluse
hat	der Hut
shoe	der Schuh
washing	die Wäsche
dark	dunkel
sort	sortieren
T-shirt	das T-Shirt
jacket	die Jacke
sofa	das Sofa
correct	korrigieren
jeans	die Jeans
explain	erzählen
drink	trinken
tee	der Tee
when	wann
will	wollen
sport	der Sport
mark	markieren
sandal	die Sandale
once more	noch einmal
raincoat	der Regenmantel
often	oft
long lived	langlebig
balloon	der Luftballon

L2 İngilizce	L3 Almanca
photo	das Foto
never	niemals
out	heraus
Flamingo	der Flamingo
Penguin	der Pinguin
Elephant	der Elefant
Zebra	das Zebra
crone	der Kronich
alphabetical	alphabetisch
never	niemals
all	alle
Wolf	der Wolf
Hare	der Hase
Camel	das Kamel
Fox	der Fuchs
Crocodile	das Krokodil
Kangaroo	das Känguru
six	sechs
sort	sortieren
light	leicht
continent	der Kontinent
Africa	Afrika
Asia	Asien
Australia	Australien
mouse	die Maus
inform	informieren
symbol	das Symbol
white	weiß
fish	der Fisch
snake	die Schlange
ape	der Affe
about	über

L2 İngilizce	L3 Almanca
way	der Weg
baby	das Baby
water	das Wasser
live	leben
heavy	schwer
climb	klettern
total	total
bring	bringen
wide	weit
take	tragen
bag	der Beutel
shadow theatre	das Schattentheater
room	der Raum
train	trainieren
wall	die Wand
living	lebendig
meaning	die Meinung
first	zuerst
bind	verbinden
fit	fit
where	wohin
sweet	süß
omelette	das Omelett
alone	allein
which	welchem
band	das Band
shears	die Schere
first	erst
line	die Linie
side	die Seite
along	entlang
ring	der Ring

L2 İngilizce	L3 Almanca
love	die Liebe
comic	der Comic
Munich	München
would	wäre
greetings	die Grüße
all the best	Alles Gute

Öz Geçmiş

Doğum Yeri ve Yılı : Karabük- 1990

Öğrenim Gördüğü Kurumlar	Başlama Yılı	Bitim Yılı	Kurum Adı
Lise	:2003	2008	Atatürk Lisesi
Lisans	:2008	2013	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans	:2014	2019	Uludağ Üniversitesi

Doktora

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce-iyi, Almanca- orta

ve Düzeyi

Çalıştığı Kurumlar	Başlangıç ve Ayrılma	Kurum Adı	Tarihleri
1.	2013- 2015	British Culture	
2.	2016-2017	Final Okulları	
3.	2017-2019	Şahinkaya Koleji	

Yurt Dışı Görevleri

Kullandığı Burslar

Aldığı Ödüller

Üye Olduğu Bilimsel ve

Mesleki Topluluklar

Yurt İçi ve Yurt Dışında

Katıldığı Projeler :Eine Brezel aus der Plastik, Uludağ Üniversitesi

Katıldığı Yurt İçi ve Eğitim Fakültesi Dergisi

Yurt Dışı Bilimsel

Toplantılar

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Gizem ÖZÇAM
Tez Adı	İlköğretim 4. Sınıflarda Yabancı Dil Dersinde Almanca-İngilizce Benzer Kelimelerin Öğretilmesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Yabancı Diller
Bilim Dalı	Alman Dili Eğitimi
Tez Türü	Yüksek Lisans
Tez Danışman(lar)ı	Anastasia ŞENYILDIZ
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) İzni Kısıtlama	☐ Patent Kısıt (2 yıl) ☐ Genel Kısıt (6 ay) ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :

İmza :

